

52. møde

Onsdag den 24. januar 1979 kl. 13.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål til ministrene.

2) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om pant.

(Lovforslag nr. L 115).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven). (Forhøjelse af grænsen for bidrag til § 8 A-foreninger og -institutioner) [af Arne Bjerregaard (KrF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 90).

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger [af Bollmann (CD) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 92).

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Erlendsson):

Medlemmer af folketinget Grethe Fenger Møller (KF), Ninn-Hansen (KF) og Poul Schlüter (KF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø.

(Lovforslag nr. L 127).

Medlemmer af folketinget Ove Jensen (FP), Glistrup (FP), Kirsten Jacobsen (FP), Bollmann (CD) og Arne Bjerregaard (KrF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat. (Fritagelse for ekspropriationserstatninger).

(Lovforslag nr. L 128).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Grethe Fenger Møller (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø.

(Lovforslag nr. L 127).

11 timers reglen er i princippet en god regel, der i langt de fleste tilfælde har fungeret efter sin hensigt som arbejderbeskyttelse. Det gælder f. eks. i forbindelse med langtidschaufførerne og andre grupper. På det private arbejdsmarked har reglen fungeret tilfredsstillende. Det samme er desværre ikke tilfældet inden for den offentlige sektor. Det kan ikke være meningen, at 11 timers reglen skal hindre de mange aktiviteter, der foregår f. eks. i skolenævn, forældrekræde og lejrskolevirksomhed. Hertil kommer, at hviletidsreglen i praksis har vist sig særdeles vanskelig at administrere. Dette lovforslag sigter på at smidiggøre 11 timers reglen.

Ove Jensen (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved på fremskridtspartiets, centrumdemokraternes og kristeligt folkepartis vegne tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat. (Fritagelse for ekspropriationserstatninger).

(Lovforslag nr. L 128).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Første næstformand (Erlendsson):

Det første spørgsmål (nr. 452), der var stillet af hr. Freddy Madsen, er taget tilbage.

2) Til indenrigsministeren af:

Karen Thurøe Hansen (KF):

»Er det normalt og i overensstemmelse med kommunernes styrelseslov, at man erklærer et kommunalbestyrelsesmedlem inhabilt ved behandlingen af sager, der berører vedkommendes ægtefælles tjenstlige virksomhed inden for kommunen?«

(Spm. nr. 493).

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til artiklen i Berlingske Tidende for torsdag den 18. januar d. å. side 1, der omhandler en inhabilitetssag fra Greve kommune.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Som det sikkert er fru Karen Thurøe Hansen bekendt, påhviler det efter den kommunale styrelseslov kommunalbestyrelsen at træffe beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at han eller hun er udelukket fra at deltage i kommunalbestyrelsens forhandling og afstemning om sagen.

Baggrunden for det stillede spørgsmål er nogle problemer, der er opstået i Greve byråd med hensyn til afgrænsningen af, i hvilke tilfælde et byrådsmedlem, der er gift med kommunens stadsingeniør, er afskåret fra at deltage i byrådets behandling af sager, som vedrører teknisk udvalgs område. Byrådets mindretal mener, at flertallet er gået for vidt ved at anse det pågældende medlem for inhabilt i en række sager, og mindretallet har derfor nu forelagt dette spørgsmål for tilsynsrådet for Roskilde amt, der efter den kommunale styrelseslov fører tilsyn med Greve kommune.

Da det således tilkommer tilsynsrådet at tage stilling til den konkrete sag, mener jeg ikke, at jeg på nuværende tidspunkt bør udtale mig om den.

Jeg kan dog oplyse, at ministeriet på en forespørgsel fra mindretallet inden byrådets konstituerende møde i marts 1978 udtalte, at det pågældende medlem efter ministeriets opfattelse ville være afskåret fra medlemskab af kommunalbestyrelsens tekniske udvalg. Ministeriet lagde herved vægt på, at det pågældende medlem vil være udelukket fra at deltage i behandlingen af praktisk taget alle sager i udvalget på grund af inhabilitet som følge af den interesse, hendes ægtefælle har i sagernes udfald, og som følge af, at hendes

ægtefælle enten har afgivet indstilling eller har ansvaret for indstillingen i sagerne.

Hvad angår det generelle spørgsmål om ægtefællers inhabilitet, kan jeg oplyse, at det er almindeligt antaget, at udgangspunktet må være, at en person er afskåret fra at deltage i en forvaltningsmyndigheds behandling og afgørelse af en sag i tilfælde, hvor den pågældende ægtefælle har en sådan interesse i sagen, at ægtefællen selv ville have været udelukket fra at deltage i sagens behandling og afgørelse.

Men jeg er helt opmærksom på, at vi skal passe på ikke at strække reglerne om inhabilitet længere, end det har været tilsigtet; dette gælder ikke mindst i spørgsmål om ægteskabets virkninger i inhabilitetsspørgsmål. Dette gælder både, hvor der er tale om udelukkelse fra medlemskab af udvalg, og hvor der er tale om at udelukke et medlem fra at deltage i kommunalbestyrelsens forhandling og afstemning om en enkelt sag.

På den anden side er det, som folketingets ombudsmand har fremhævet det flere gange, også væsentligt at bevare befolkningens tillid til, at de afgørelser, der træffes af landets kommunalbestyrelser og af udvalgene i kommunalbestyrelserne, ikke er påvirket af usaglige hensyn.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Jeg vil gerne takke indenrigsministeren for svaret, som jo sådan set ikke giver noget særligt svar på mit spørgsmål. Vi står over for en sag, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem er blevet udelukket 180 gange på $\frac{3}{4}$ år. Der foreligger selvfølgelig det, at vedkommende er gift med byens stadsingeniør og selv er ansat som leder af en børneinstitution – ganske vist ikke en kommunal, men en privat børneinstitution – og jeg forstår vel, at vedkommende ikke kan have sæde i socialudvalget og måske heller ikke i teknisk udvalg, men alligevel synes jeg, man fortolker loven meget, meget strengt inden for Greve byråd, og jeg synes nok, at vedkommende, der sidder som anden viceborgmester i Greve kommunalbestyrelse, i alt fald som medlem af økonomiudvalget skulle have lov til at være medvirkende til at tage forskellige afgørelser, hvor det simpelt hen drejer sig om økonomi i de forskellige forslag også inden for teknisk udvalg.

[Karen Thurøe Hansen]

Jeg kan ikke se andet, end at den fortolkning, som Greve byråd er fremkommet med, i høj grad diskriminerer en stor del af befolkningen. Hvem bliver der efterhånden tilbage af vores befolkning, der kan modtage borgerligt ombud og valg til offentlige råd, hvis man fortolker inhabilitetsvirkningen af ægteskab på denne måde? Jeg tilhører et af de partier, der meget gerne ser ægteskabet bevaret, men denne fortolkning vil medføre, at en stor del af vores befolkning ikke har mulighed for at lade sig opstille og tage imod valg til offentlige råd, og jeg vil derfor gerne spørge indenrigsministeren, hvordan man ser på byrådsmedlemmers tavshedspligt. Vi lover alle sammen at overholde tavshedspligten, og der skulle vel også i tilfælde af dette borgerlige ombud være mulighed for at kræve tavshedspligt mellem ægtefæller, således at den ene ikke refererer til den anden.

Jeg har også en lille smule fornemmelsen af, at der her sker en diskriminering af kvinder. Jeg er ikke kvindesagskvinde med albuier osv., men vil alligevel stille det spørgsmål: hvad nu, hvis det omvendte var tilfældet, altså at det var en mand, der var byrådsmedlem, der var gift med en kvinde ansat i det offentlige? Mon man så ville fortolke loven lige så strengt?

Indenrigsministeren (Enggaard):

På fru Karen Thurøe Hansens tillægs-spørgsmål, om man ville fortolke loven lige så strengt, hvis der forelå den modsatte kønsfordeling, vil jeg svare, at det både tror og håber jeg sandelig man vil gøre.

Fru Karen Thurøe Hansen henviste til den tavshedspligt, som er forbundet med det kommunale arbejde. Det er rigtigt, at der eksisterer en sådan tavshedspligt i et vist omfang, men man kan også diskutere, hvorvidt sådanne regler alligevel ville forhindre, at ægtefællerne diskuterede sagerne over midtagsbordet, men det skal vi ikke gå længere ind i her.

Jeg skal blot gentage, at den konkrete sag, som er indbragt for tilsynsrådet i Roskilde amt, vil finde sin afgørelse dér, ligesom jeg vil gentage, at jeg mener, vi skal vogte os for generelt at drage mere vidtgående konsekvenser af inhabilitetsreglerne, end at man er i stand til at leve fornuftigt og godt med dem i hverdagen.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Jeg kan tilslutte mig og vil sige tak for det sidste svar. Så vidt jeg forstår på pressen, er der indgivet klage til ombudsmanden, som skal prøve på at fortolke loven om kommunernes styrelse, men jeg håber, at tilsynsrådet vil nå til den afgørelse, at Greve kommune ikke får mulighed for at sætte et byrådsmedlem uden for døren 180 gange i løbet af ¼ år.

Glistrup (FP):

Det er tankevækkende, at alt dette habilitetshalløj slet ikke er noget, vi kender til herinde i folketinget, og det er også tankevækkende, at de kinesiske korthuse, som indenrigsministeriet, tilsynsmyndigheder og kommunalbestyrelser har opstillet på dette grundlag, hviler på et lovfundament, som er etableret på et tidspunkt, hvor det var helt anderledes forhold, der var gældende rundt omkring i kommunerne, hvor kommunalbestyrelserne først og fremmest var administrerende myndigheder, og hvor de ikke i nær samme omfang som nu var valgt ud fra politiske listetilhørsforhold og holdninger. Derfor mener jeg, at det perspektiv, der er i Grevesagen, ikke så meget er det, som fru Karen Thurøe Hansen var inde på, hvorvidt man kan tillade Greve, kommune, tilsynsmyndigheden og i øverste instans indenrigsministeren at komme frem og tilbage med disse interessante, intrikate afgørelser af, hvem der må være til stede ved hvad. Vi er simpelt hen alle sammen partiske over for alle spørgsmål – det er jo sandheden – hvad enten vi er her, eller vi er et andet sted.

Det perspektiv, som Grevesagen rejser, er efter min mening, om vi ikke bør se at få lavet lovgrundlaget totalt om, formentlig til totalt at fjerne ethvert habilitetskrav inden for kommunalretten, således at de, som vælgerne har valgt, også kan tage stilling til de forskellige spørgsmål, på samme måde som man kan her i folketinget.

Mit tillægs spørgsmål til ministeren skal derfor gå ud på, om ikke den sag, som her er fremdraget til drøftelse, vil give ministeren anledning til inden for indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag, sådan at vi kan få folketinget – for det er den rigtige adresse – til at løse de spørgsmål, som fru Karen Thurøe Hansen har rejst, til at tage

[Glistrup]

stilling til at ændre i lovgivningen og virkelig få gennemtænkt den lovgivning ud fra nutidige forhold.

Når det så viser sig, at ministerens svar på dette spørgsmål er benægtende, vil jeg spørge, om ministeren vil være rede til at give sine embedsmænd lov til at bruge et par timer på at forhandle med os fra fremskridtspartiet om at få det fornødne materiale frem, således at vi eventuelt kan bruge vor ret til at fremsætte forslag i folketinget, så folketinget kan få en generel debat om disse problemer, som fru Karen Thurøe Hansen her har rejst i en mere konkret skikkelse.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Som hr. Glistrup rigtigt har forudset, er jeg ikke i dag parat til at give et sådant vidtgående løfte med hensyn til at fremsætte lovforslag om at ophæve alle regler om inhabilitet i de kommunale styre. Men indenrigsministeriet er altid parat til at yde hjælp til såvel fremskridtspartiet som alle andre i spørgsmål af teknisk natur, hvor man behøver bistand for at opklare grundlaget for sit arbejde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til justitsministeren af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Vil ministeren forbedre politiets arbejdsforhold?«

(Spm. nr. 504).

Skriftlig begrundelse.

Det konservative folkeparti stillede ved finanslovens vedtagelse ændringsforslag om merudgifter på forskellige af politiets konti og gjorde opmærksom på, at andre tiltrængte forbedringer af politiets arbejdsforhold vedrørende politiskolens indretning kunne ske over tillægsbevillingsloven.

Siden er der fremkommet endnu flere eksempler på hårdt tiltrængte opretninger inden for politiets arbejdsområde.

På politihundeafdelingen på Artillerivej er der kun ét bruserum til 47 mand og 38 hunde, og opholdsrum, frokoststue, vagtstue og TV-stue er samme lokale.

Politigårdens garageanlæg med tilhørende kontorlokaler, vagtrum, bruserum m. v., der

er en helt central afdeling for politiet, som det fungerer i disse år, er indrettet i en barak fra den engelske udstilling i 1904. Varmt vand kan ikke indføres, uden at det bliver koldt undervejs, og på en lang række områder er forholdene oldnordiske og vil langtfra kunne godkendes af arbejdstilsynet.

Forholdene på politiskolen er heller ikke forsvarlige. Der tiltrænges i høj grad bedre lokaliteter, fordi også politistyrken bør udvikles mere end beregnet af regeringen.

Det er ejendommeligt, at der mangler konkrete millionbeløb på for samfundet så vitale områder, samtidig med at regeringen bevilger milliardbeløb til efterløn, isolering, forbedringer af boliger og meget andet.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil indledningsvis i anledning af fru Annelise Gotfredsens spørgsmål pege på, at der i forbindelse med regeringens forhandlinger i 1978 skete en forøgelse af tilgangen til politistyrken i de kommende år til 450 mand om året. En tilgang af denne størrelseorden giver efter justitsministeriets og efter rigspolitichefens vurdering grundlag for en forsvarlig varetagelse af politiets arbejdsopgaver, i hvert fald så længe forudsætningerne for planlægningen på området ikke ændrer sig væsentligt. Både i rigspolitichefembedet og i ministeriet er vi naturligvis opmærksomme på sådanne ændringer, således at vi i god tid kan tage de fornødne forholdsregler.

Jeg er fuldt opmærksom på de lokalemæssige problemer, der er nævnt i spørgsmålets begrundelse. Specielt hvad angår de lokalemæssige forhold på politiskolen, arbejder justitsministeriet for tiden med nogle bygningsmæssige foranstaltninger, der ventes iværksat i løbet af meget kort tid, og hertil kommer en mere langsigtet planlægning til yderligere forbedring af forholdene.

En forbedring af forholdene i politihundeafdelingen på Artillerivej samt fornyelse af Københavns politis garageanlæg prioriteres ligeledes højt, men disse projekter må naturligvis søges indpasset i de økonomiske rammer, der er udstukket for det samlede bygge- og anlægsprogram på retsvæsenets område.

Sammenfattende kan jeg sige, at jeg i det store og hele må vurdere, at politiets arbejdsforhold kan betegnes som tilfredsstillende, men at jeg omvendt ikke kan være uenig

[Justitsministeren]

med spørgeren i, at der kan peges på områder, hvor der består behov for forbedringer. Det er en selvfølge, at justitsministeriet som led i sin samlede planlægning, f. eks. inden for anlægssektoren, vil søge sådanne påkrævede forbedringer gennemført så hurtigt, som det er praktisk gørligt.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg takker ministeren for svaret og er da glad for, at ministeren i det store og hele kan være enig med mig i, at der trænges til en forbedring af forholdene. Det er jo imidlertid ikke nok med denne velvilje, man må også have noget at have den i, og jeg mener, at forholdene er så trængte, at det kræver en meget hurtig stillingtagen til en afhjælpning.

Jeg kan f. eks. således nævne, at man ved skolen i øjeblikket er nødt til at udelukke et helt hold fra svømme- og atletikundervisning og køre dette hold hen til andre bygninger, der har disse faciliteter. Dette betyder, hvis man regner spildtid og øvrige omkostninger med, en forøget udgift på et sekscifret beløb – det kan nærme sig den halve mill. kr. måske – og jeg finder dette aldeles uforvarligt, når sådanne midler rimeligt kunne anvendes på anden måde.

Endvidere kan jeg heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at de intentioner, man har om at udvide styrken med et stigende antal kvindelige betjente, ikke kan føres ud i livet, fordi omklædningsforholdene på politiskolen ikke er af en sådan beskaffenhed, at det kan lade sig gøre.

Det er også sådan, at man nu i stigende omfang anvender politihunde i tjenesten – det nyeste er, at man bruger dem til opsporing af bomber – og det er givet, at det personale, der skal anvende disse hunde i det arbejde, må have forsvarlige forhold.

Jeg vil derfor spørge ministeren, hvilke planer der foreligger til i en overgangsordning, inden man kommer i gang med den endelige udvidelse, at lempe alle disse forhold.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Fru Annelise Gotfredsen kommer her i sit indlæg ind på en række forhold, som sådan set også er nævnt i den skriftlige begrundelse for spørgsmålet, og som jeg mener jeg i hvert fald delvis har svaret på.

Nu fremhæves forholdene på politiskolen. Jeg kan oplyse, at det ligger inden for en nærmere fremtid, at man skulle få langt bedre faciliteter til udøvelse af idræt. Enhver havde vel gerne set, vi noget hurtigere havde fået dette igennem, men der har også været visse tidrøvende forhandlinger i forbindelse med selve planlægningen.

Jeg må henholde mig til det, jeg sagde før om, at vi også med hensyn til politihundeafdelingen på Artillerivej prioriterer dette spørgsmål højt, men naturligvis må vi indpasse det i de økonomiske rammer, vi har.

Men jeg vil gerne mere generelt sige, at der i de senere år er brugt en betragtelig del af anlægsbudgettet til forbedring af politiets bygninger. Hvis man ser bygningerne ude over landet, vil man også kunne få dette bekræftet. Det er klart, at der stadig væk er lokaler, der kunne være bedre, men jeg kan sige, at inden for de bevillinger, vi har, vil vi fortsætte denne linje: det allerede påbegyndte arbejde for at udbedre bygningerne.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg beklager, at jeg ikke kan få nogle nærmere retningslinjer for, hvad man vil gøre, indtil man får den videregående udvidelse. Det er også fremgået, at man for tiden har vanskelighed ved at overholde arbejdsmiljøloven.

Det er jo sådan, at man ude på politiskolen har en grunduddannelse, og en sådan grunduddannelse må koste penge. Hvis man sammenligner f. eks. med bygning og vedligeholdelse af seminarier, er politiskolens forhold nærmest at karakterisere som et u-land. Jeg beklager som sagt, at man ikke kan få en nærmere tidsfølge af udvidelsesforholdene.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til *justitsministeren* af:

Gert Petersen (SF):

»Hvorfor unddrager ministeren befolkningens oplysninger om det intensiverede og eksklusive politimæssige samarbejde mellem de ni EF-lande, som ikke synes underkastet normal demokratisk kontrol?«

(Spm. nr. 505).

Justitsministeren (Nathalie Lind):

[Justitsministeren]

Jeg kan bekræfte, at der i de senere år er indledt et vist politimæssigt samarbejde mellem en række europæiske lande; samarbejdet er imidlertid ikke etableret på grundlag af EF-traktaten, og det fungerer i praksis helt uafhængigt af EF og EFs organer.

Om baggrunden for dette samarbejde kan jeg oplyse, at de deltagende landes stats- og regeringschefer i 1975 besluttede, at der burde indledes drøftelser mellem landenes indenrigs- eller justitsministre om spørgsmål af fælles interesse, især vedrørende ordenshåndhævelse.

Siden 1976 er der herefter blevet etableret samarbejde og erfaringsudveksling på områder som f. eks. luftfartssikkerhed, polititeknik og politiuddannelse, beskyttelse af atomanlæg og nukleære transportere, indsats ved naturkatastrofer, brandbekæmpelse samt bekæmpelse af den internationale terrorisme. Det er en selvfølge – det vil jeg gerne understrege – at samarbejdet foregår inden for rammerne af de deltagende staters lovgivning, og samarbejdet har i praksis vist sig at være et nyttigt supplement til det internationale politisamarbejde, som eksisterede i forvejen.

Jeg vil også gerne nævne, at arbejdet som nævnt foregår under de respektive ministres ansvar; det vil for Danmarks vedkommende sige under mit ansvarsområde.

Endelig vil jeg gerne benytte lejligheden til at sige, at offentligheden gennem pressemeddelelser løbende er holdt orienteret om de væsentlige punkter i dette samarbejde.

Gert Petersen (SF):

Jeg skal vel sige tak for svaret, men den er ikke så velment, den tak, for jeg synes, at ministeren går udenom på ganske væsentlige punkter.

For det første ved vi da udmærket godt, at samarbejdet ikke er etableret på grundlag af EF-traktaten. Det er da så rigtigt, at den danske befolkning i 1972 ikke tog stilling til, om der skulle være et særligt politisamarbejde mellem specifikt de ni EF-lande. Men det er ikke desto mindre en kendsgerning, at det netop er mellem disse lande, samarbejdet er etableret, og at det er fra disse landes justits- og indenrigsministermøder, der udsendes communiquer. Jeg har ikke fået noget svar på, hvorfor disse communiquer ikke er

oversat til dansk og ikke udsendt herhjemme. Den pågældende, der skrev artiklen i Information, rekvirerede communiquerne i ministeriet og fik dem på fransk, fordi de ikke havde dem på dansk.

Dernæst vil jeg stille et konkret spørgsmål til ministeren. I Le Figaro for den 1. december 1978 – Le Figaro er en ret seriøs fransk avis – skriver man, at »en rapport herom«, dvs. om multinationale politistyrker, »vil blive fremlagt på det følgende møde, som finder sted i slutningen af 1979 i Irland. Det vides, at specielt vesttyskerne er tilhængere af oprettelsen af europæiske antiterroristpolitienheder efter forbillede af deres egen eliteenhed GSG.9.«

Kan ministeren bekræfte dette forlydende i Le Figaro?

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg kan sige til hr. Gert Petersen, at der efter de ministermøder, der har været – der har været 3 – er blevet udsendt communiquer i de lande og de byer, hvor møderne har fundet sted. Hr. Gert Petersen kan beklage sig over, at de ikke er udsendt på dansk, men jeg går ud fra, at vi også på anden måde får oplysninger igennem den udenlandske presse, som det jo også er tilfældet her. Der har ikke ligget nogen tanke om at unddrage nogen noget i den anledning.

Må jeg sige med henblik på det, hr. Gert Petersen citerer fra Informations artikel, at det ganske klart er den danske holdning – jeg sagde også, det foregår inden for dansk lovgivning – at hvis der skal være et samarbejde, er det det danske politi, der foretager det; der er ikke tale om multinationale styrker. Det bliver efter reglerne i den danske retsplejelov, og behandlingen vil ske ved de danske domstole.

Gert Petersen (SF):

Jeg mærkede mig, at ministeren ikke dementerede dette forlydende i Le Figaro, men i stedet holdt sig til, at man ikke herfra – naturligvis – vil kræne dansk lov. At det vil blive efter reglerne i dansk retsplejelov, tvivler jeg aldeles ikke om; den kan man jo også søge ændret nu og da – det er jo sket før. Jeg vil gerne have at vide, om det var rigtigt, hvad der stod i Le Figaro, nemlig at dette

[Gert Petersen]

punkt skulle på dagsordenen på det næste møde i slutningen af 1979.

Hvad angår spørgsmålet om oplysningen herhjemtil, altså dette om, hvorvidt communicateerne udsendes på dansk, forekommer det højst ejendommeligt, at der her er tale om 9 lande, hvis ministre holder møder, på hvilke møder der vedtages og udsendes communicateer, men at man til i hvert fald ét af landene, som taler sit eget sprog, ikke udsender communicateerne på det pågældende lands sprog.

Jeg kunne have lyst til at spørge – og må erkende, at jeg egentlig ikke har anelse om det: har retsudvalget fået tilsendt disse communicateer, og – det er dog en ikke helt uvæsentlig ting – har det fået tilsendt dem i en dansk oversættelse? Det skulle ikke være forudsætningen for at være medlem af folketinget og følge med, at man skal kunne beherske udenlandske sprog.

Overhovedet føler jeg – og det vil jeg godt sige rent ud – at den parlamentariske kontrol med denne sag har været meget, meget svigtende, og den eneste årsag til, at vi nu drøfter det her i spørgetiden, er, at en vågen medarbejder ved et dagblad har fundet frem til disse communicateer og har skrevet en artikel om det, som er foregået de sidste tre år, og som formodentlig efter alt at dømme – og det synes jeg ministeren bekræftede – skal styrkes i de kommende år.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg har også læst Information, hr. Gert Petersen, og heri, så vidt jeg læser fra Le Figaro, er blevet gengivet et forlydende om, at ministre skulle have påtænkt dette. Jeg mener at have svaret, at jeg ikke har nogen planer om, at vi skal have et samarbejde gående ud på, at der skal være multinationale politistyrker. Vi udveksler informationer, og vi har et nyttigt samarbejde med viden om, hvad der sker, men det bliver, gentager jeg, dansk politi, der kommer til at fungere i Danmark. Så håber jeg, at dette er aflivet.

Hvad angår spørgsmålet om, hvad folketinget er blevet orienteret om, kan jeg sige, at folketingets retsudvalg efter det første møde hen på efteråret 1976 bad om et eksemplar af pressemeddelelsen på dansk, og det fik man. Ønsker man et eksemplar af pressemeddelel-

sen efter det sidste, kan man også få det oversat til dansk.

I øvrigt har man, da dette startede, orienteret det udenrigspolitiske nævn på et møde den 7. juli 1976 om, hvad formålet med denne udveksling af informationer og samarbejdet ikke mindst vedrørende terroristbekæmpelse gik ud på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til justitsministeren af:

Alfred Hansen (DR):

»Hvad er begrundelsen for, at justitsministeriet den 28. september 1978 gav tilladelse til, at tyrkiske og pakistanske fremmedarbejdere på Fyn måtte udføre rituelle slagtinger af får og lam på tværs af dansk lov og ret, og vil ministeren fremover sikre, at også fremmedarbejdere ubetinget skal være underkastet dansk lovgivning?«

(Spm. nr. 479).

Skriftlig begrundelse.

Det fremgår af en artikel i julenummeret 1978 af Dyrets Værn, der er medlemsblad for Foreningen til Værn for værgeløse Dyr, at justitsministeriet har dispenseret fra dansk lov ved at tillade fremmedarbejdere at slagte får og lam uden forudgående bedømmelse, sådan som de danske slagtebestemmelser ellers kræver.

Fremmedarbejdere, som ønsker opholdstilladelse i Danmark, må naturligvis være indforståede med, at de som andre af landets borgere må rette sig efter dansk lov og ret.

Det er derfor en betænkelig sag, hvis ministeren undergraver dansk lovgivning ved at imødekomme en gruppe fremmedarbejders ønske om slagting efter religiøse forskrifter.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg kan bekræfte, at justitsministeriet den 28. september 1978 foreløbig indtil den 1. januar 1980 har givet tilladelse til slagting af lam uden bedømmelse efter muhamedansk ritus.

Som vilkår for tilladelsen er bl. a. fastsat, at slagtingen foregår på Odense offentlige Slagtehus, at næringsmiddelkontrol af slagting til eksportformål ikke finder sted, og at

[Justitsministeren]

justitsministeriet inden den 1. januar 1980 modtager underretning om slagtingerne.

Begrundelsen for tilladelsen skal findes i ønsket om at give muhamedanske gæstearbejdere mulighed for at få kød af dyr, der er slagtet i overensstemmelse med deres religion.

Denne begrundelse hviler således på samme hensyn, som i 1954 førte til, at man i bekendtgørelsen om slagting af husdyr gav mulighed for slagting efter jødisk ritus.

Jeg kan tilføje, at det veterinære sundhedsråd ikke har noget at indvende imod disse slagtinger.

Som nævnt er tilladelsen givet foreløbig indtil den 1. januar 1980, og så må vi se på sagen til den tid.

Alfred Hansen (DR):

Jeg siger tak for ministerens fyldige svar og bekræftelse af, at den omtalte tilladelse er givet. Jeg vil yderligere spørge ministeren, om det er rigtigt opfattet, at justitsministeriet har taget et overordnet hensyn til fremmedarbejdernes religiøse opfattelser fremfor en hensyntagen til dyrene.

Jeg har opfattelsen af, at når man i sin tid indførte en regel om bedøvelse af dyr, der skulle slagtes, var det ud fra en hensyntagen til dyrene, og jeg føler, at man med den tilladelse, ministeren her har givet – om end i begrænset omfang – undergraver dansk lovgivning.

Jeg vil spørge ministeren, om ministeren vil anse det for sandsynligt, at ministeren også efter udløbet af denne dispensationsperiode vil forlænge en sådan dispensation; ministeren har jo allerede sagt, at så må vi se på, hvordan det ser ud til den tid. Jeg vil bare spørge, om der er andre inden for kongerigets grænser, der har fået tilsvarende tilladelser, eller om Odense i den forbindelse er et særtilfælde.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hr. Alfred Hansen begyndte med at spørge mig, om det var rigtigt, at justitsministeriet havde taget et overordnet hensyn til fremmedarbejdernes religiøse opfattelse på bekostning af – sådan må jeg nærmest forstå det – hensyn til dyrenes beskyttelse. Jeg synes, det er en forkert måde at stille spørgsmålet op på, idet jeg understregede, at det

veterinære sundhedsråd ikke havde noget imod disse slagtinger. Jeg nævnedes også i mit første svar, at man allerede i 1954 gav mulighed for slagting efter jødisk ritus, og i slagteteknisk henseende skulle der ingen forskel være mellem jødisk og islamisk ritus. Forskellen beror alene på de rituelle handlinger, der skal foregå i forbindelse med slagtingen.

Jeg mener altså, at man her har taget et rimeligt og et rigtigt hensyn til en befolkningsgruppes religiøse opfattelse parallelt med det, man gjorde i 1954.

Der spørges, om der er andre, der har fået en sådan tilladelse. Ikke mig bekendt. Vi har sat det som en betingelse, at det foregår på Odense offentlige Slagtehus. Det er beskrevet, at halsen på dyret skal skæres over med et skarpt redskab, medens dyret fastholdes på bænken af to voksne personer, at slagting til eksportformål ikke finder sted, og at vi ønsker inden den 1. januar 1980 at modtage indberetning om slagtingerne. Hvad der så skal ske til den tid, vil jeg ikke på nuværende tidspunkt tage stilling til, men vi har altså principielt ud fra lignende hensyn som i 1954 givet denne tilladelse.

Alfred Hansen (DR):

Jeg vil først og fremmest takke for de yderligere svar, som ministeren har givet mig på mit spørgsmål, og så lige spørge, om ikke ministeren mener, at der på længere sigt kan være noget demoraliserende i, at man dispenserer fra den slags lovgivning, som der her er tale om, om ikke der kan være noget undergravende i dette forhold over for dansk lovgivning, og om ikke man skulle kunne forvente, at alle, der ønsker at bosætte sig i Danmark, følger dansk lov og ret. Jeg ved ikke, om ministeren har gjort sig de samme overvejelser som jeg, men jeg vil da spørge ministeren, om hun ikke, når hun nu har tilkendegivet denne meget venlige stemning over for dispensationer, konkret burde meddele, at alle udlændinge med en religiøs opfattelse, der gør det ønskeligt for dem at få lov til at benytte disse specielle slagtemetoder, simpelt hen kan gøre det uden dispensation. Det ville da være en konsekvent holdning, som ministeren kunne give udtryk for ved en sådan meddelelse.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg kan ikke dele hr. Alfred Hansens opfattelse, at der skulle være noget demoraliserende i, at man tager hensyn til en menne-skegruppens religiøse overbevisning, idet jeg, når det veterinære sundhedsråd har tilsluttet sig det, forudsætter, at der ikke er tale om, at disse slagtemetoder påfører dyrene lidelser i et sådant omfang, at det ville være i strid med dyreværnsloven.

Der foregik jo en meget heftig, en meget stærk debat i 1950'erne, da man indførte tilladelsen til, at den jødiske befolkningsgruppe i Danmark kunne slagte dyr i overensstemmelse med deres religion og deres opfattelse, og jeg mener helt sikkert, at det er forkert, som hr. Alfred Hansen gør, at sige, at fordi man anvender en anden slagtemetode end den, vi i øvrigt bruger i Danmark, er der tale om en eller anden form for dyrplageri.

Jeg mener ikke, at man, som hr. Alfred Hansen siger, kan forvente, at alle, der bosætter sig i Danmark, retter sig efter Danmarks love. Jo, det skal man selvfølgelig gøre, men man har, hvis der er velbegrundede årsager til det, mulighed for at forelægge sine synspunkter og søge en dispensation fra loven. Omvendt kan man ikke gå så langt som til at sige, at enhver form for aflivning af dyr – jeg kender ikke alle de rituelle ting, der kunne være tale om – uden videre skal være tilladt. Det må naturligvis vurderes, også af det veterinære sundhedsråd, således som der er tale om her.

Vi har truffet denne afgørelse i respekt for, at mennesker ud fra en religiøs opfattelse ønsker at anvende denne slagtemetode, og når vi har veterinærmyndighederne med os, finder vi også, at det er helt rimeligt at gøre det.

Melchior (CD):

Jeg er bosat her i landet, ligesom mine tip-tip-tipoldeforældre var det, og både ønsker og er forpligtet til at holde dansk lov. Jeg har oven i købet skrevet under på, at jeg vil holde grundloven. Jeg gør derfor ikke denne distinktion mellem, hvad danskere må, og hvad udlændinge, der bor i Danmark, må, for de skal vel alle holde loven.

På denne baggrund er jeg meget taknemlig for og tilfreds med justitsministerens gentagne svar i dette spørgsmål. Jeg vil gerne bede

om at få bekræftet et par ting og stille et enkelt spørgsmål.

Det, jeg gerne ville have bekræftet, var bl. a. dette: justitsministeren sagde, at ikke andre end de, der har været omtalt her, har fået tilsvarende tilladelse. Forstår jeg det så rigtigt, når jeg opfatter det sådan, at det skyldes, at ikke andre har søgt derom? Det var den ene bekræftelse, jeg gerne ville bede om.

Den anden er denne: jeg formoder også, jeg har forstået ministeren rigtigt, da spørgeren talte om hensynet til mennesker kontra hensynet til dyr, at der ikke er noget hensyn til dyr, som man har undladt at tage for at tage dette hensyn til mennesker. Jeg formoder, at jeg også har forstået ministeren rigtigt på dette punkt.

Bortset fra at det vel ikke er særlig hensynfuldt over for dyrene at spise dem, er, hvad selve slagtemetoden angår, schächtemetoden efter min mening fuldt på højde med enhver anden kendt metode, og det leder til mit egentlige spørgsmål, om justitsministeren er bekendt med den undersøgelse, som den vesttyske professor dr. Schultze har foretaget af de forskellige slagtemetoder. Den var refereret i Politiken den 9. december 1978. Jeg vil gerne spørge, om justitsministeren ved, om denne undersøgelses resultat findes i justitsministeriet. Hvis ikke, vil jeg meget gerne sørge for, at man får den, og jeg vil også anbefale hr. Alfred Hansen at skaffe sig resultatet af denne undersøgelse.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hr. Melchior spurgte først, om der kun var givet denne ene tilladelse. Jeg bliver orienteret om nu, at der vist er givet én til, men altså ud fra de samme bevæggrunde.

Derefter refererede hr. Melchior til – og jeg synes med rette – at der ikke her var en absolut modsætning mellem hensynet til mennesker og hensynet til dyr. Det var også det, jeg prøvede at sige i mine tidligere bemærkninger heroppefra gående ud på, at det veterinære sundhedsråd havde anerkendt denne slagtemetode.

Jeg er ikke sikker på, at vi har det omtalte undersøgelsesresultat, men hvis ikke, kan vi jo sætte os i bevægelse for at skaffe os både artiklen og nærmere oplysninger om den vesttyske professors vurdering af disse ting.

[Justitsministeren]

Men jeg er altså i mine indlæg gået ud fra, at der ikke var tale om mishandling af dyrene.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til *landbrugsministeren* af:

Melchior (CD):

»Vil ministeren medvirke til, at den tilladelse til slagtning af lam efter muhamedansk ritus, som justitsministeriet har udstedt den 28. september 1978, snarest vil kunne benyttes?«

(Spm. nr. 490).

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til skrivelse fra justitsministeriet af 28. september 1978 samt skrivelse fra Odense offentlige Slagtehus af 16. maj 1978.

Det veterinære sundhedsråd har betegnet den slagtemetode, der her er tale om, som bekvem og fuldt ud human. I fortsættelse heraf har justitsministeriet (Jm. Journ. 3.k. 1957-97, 13) den 2. april 1958 meddelt, »at justitsministeriet intet har at indvende imod, at kastningen af små dyr sker på den foran beskrevne måde uden anvendelse af kastemaskine.«

I et spørgsmål til justitsministeren af 15. januar 1979 (spm. nr. 479) siger folketingsmedlem Alfred Hansen (DR), »at gæstearbejdere må rette sig efter dansk lov og ret.« Jeg skal gøre opmærksom på, at det er fuldt overensstemmende med gældende ret, at de pågældende bekendere af islam benytter den slagtemetode, som er godkendt i de ovennævnte dokumenter. Vi kan ikke tillade indskrænkninger i muhamedaneres rettigheder til fuldt lovlig praktisering af deres tro.

Odense offentlige Slagtehus hører under landbrugsministeriet og har derfor ganske logisk gjort sin tilladelse til slagtningen afhængig af dette ministeriums indforståelse. Imidlertid hører slagtebestemmelserne under justitsministeriet, og min opfordring til ministeren går derfor blot ud på i praksis at muliggøre effektueringen af den givne tilladelse.

Landbrugsministeren (Koføed):

Jeg kan på det stillede spørgsmål svare bekræftende. Nu har der jo lige været en runde om dette forhold, så jeg skal gøre det kort.

Jeg er glad for, at spørgeren spørger mig, om jeg kan medvirke til, at den af justitsministeriet givne tilladelse til slagtning kan foregå, og jeg kan sige, at jeg kan medvirke til det. Jeg kan ikke påbyde, at disse slagtninger skal foregå på Odense offentlige Slagtehus, men jeg kan sige, at Odense offentlige Slagtehus er et eksportautoriseret slagteri, og derfor skal det have landbrugsministeriets tilladelse til at udføre disse slagtninger.

Jeg kan sige, at landbrugsministeriet har i sinde at give denne tilladelse, og Odense offentlige Slagtehus vil også benytte sig af den. Der foreligger altså den fornødne ansøgning, og disse ting skulle være i orden.

Melchior (CD):

Jeg vil gerne sige tak til landbrugsministeren for svaret i denne sag og kun tilføje til orientering, da sagen nu er på folketingets dagsorden, at der foreligger et brev fra Odense offentlige Slagtehus og Næringsmiddelkontrol, dateret 16. maj 1978 og underskrevet af formanden for slagtehuset, som tillige er formand for de danske slagtermestres forening, om, at Odense offentlige Slagtehus er til rådighed, når denne tilladelse fra landbrugsministeriet foreligger, og dermed betragter jeg sagen som både lykkeligt og rigtigt løst. Det kan ikke være anderledes, end at når Danmark i årevis annoncerede efter forskellige landes beboere for at få dem til at bosætte sig i dette Danmark, må vi også give dem mulighed for inden for lovens rammer og inden for egne rimelige regler at nyde de samme friheder og de samme goder, som andre borgere i Danmark gør, og jeg er meget tilfreds med, at dette også her viser sig at gælde for bekendere af den muhamedanske tro.

Jeg kan videre oplyse, at den kastemaskine, der findes på Københavns slagtetorv, og som tilhører det mosaiske trossamfund i København, udlånes til slagtning efter muhamedansk ritus. Der er således her et velfungerende og nært samarbejde, og jeg konstaterer med glæde, at dette kan løbe videre. Og selvfølgelig skal folk, der bor i provinsen, have samme mulighed som de, der bor i København.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til *landbrugsministeren* af:

Karl Møller (DKP):

»Kan ministeren oplyse, hvor megen jord der ligger under »den døde hånd«, og vil ministeren offentliggøre fundats og regnskab for denne jord?«

(Spm. nr. 461).

Skriftlig begrundelse.

Dispensationerne til at lægge Schackenborg gods på 1.038 ha under »den døde hånd« forekommer absurd i en tid, hvor der er stor mangel på jord, og hvor hele Danmarks areal klassificeres for netop at sikre den bedst mulige samfundsmæssige anvendelse af jorden.

Jo mere jord der tages ud af den frie handel, jo dyrere bliver det for de unge landmænd at etablere sig.

Godsejerne kan tilsyneladende tillade sig alt. De kan oprette fonds, aktieselskaber o. lign. til sikring af ganske bestemte generationskifter, mens der lægges mange hindringer i vejen for unge landmænd, der vil etablere andelslandbrug.

Der findes store arealer under »den døde hånd«, som antagelig kan udnyttes til større gavn for samfundet.

Forsvaret ligger med 36.000 ha, der uden skade for militæret kan afgræsses eller høstes. Af meget tvivlsomme godser under »den døde hånd« kan vises følgende tilfældige eksempler:

Gods	Ejer	Hektar
Barritskov	Barritskovbrug A/S	696
Basnæs	A/S Basnæs	991
Brockdorff	Baroniet Scheeleborg, Stamhuset Thorsøens successorfonds	564
Corselitze	Det Classenske Fjædekommiss	1.011
Frederiksgave skovbrug	Lensgreve Karl Wedells Stiftelse	324
Gammelkøgegård	Carlsen-Langes legatstiftelse	846
Gisselfeld	Gisselfeld kloster	3.887
Gram og Nybøl	Gram og Nybøl godser A/S	1.608
Hofmangave	Stiftelsen Hofmangave	480
Højrebylund	Ole Heye's fond	410
Jægerspris	Kong Frederik VII's stiftelse	2.977
Krabbesholm	Akts. Ejendomsselskabet D.F.K.	488
Løvenholm	Løvenholm Fonden	3.271
Nørlund	Stiftelsen Nørlund	1.782
Palsgård	A/S Schou-Palsgaard	1.012
Salten Langsø skov	A/S Plantagen Folasmidth, A/S Højkol	4.034
Schackenborg	Prins Joachim	1.038
Sorø Akademi	Stiftelsen Sorø Akademi	4.993
Sostrup	Sostrup gods A/S	1.414
Suhrske	Den Suhrske Stiftelse	1.011
Vallø	Vallø Stift	4.109
Ørnfeldt	Ørnfeldt gods A/S	337
Åstrup	Det grevelige Dannemandske Stift	688
Jord i alt i eksemplerne		37.971

Landbrugsministeren (Koføed):

I anledning af det af hr. Karl Møller stillede spørgsmål skal jeg fremkomme med følgende besvarelse:

Udtrykket »den døde hånd« er ikke, hvad man kan kalde et fast retligt begreb. Udtryk-

ket anvendes i den retsvidenskabelige teori som karakteristisk af de selvejende institutioner, der ejer fast ejendom og erhvervsvirksomhed, og hvor disse aktiver unddrages et normalt kredsløb ved omsætning fra ejer til ejer. Ejendomme i personligt eje bliver deri-

[Landbrugsministeren]

mod nødvendigvis med mellemrum genstand for ejerskifte.

Spørgsmålet om, hvor meget jord der ligger under »den døde hånd«, har været genstand for en nærmere undersøgelse i den betænkning, som kom i 1956. Det er betænkning nr. 159, som blev afgivet af stiftelseskommissionen.

Kommissionens undersøgelse omfattede såvel jord tilhørende stiftelser og lignende selvejende institutioner som jord tilhørende aktieselskaber, andelsforeninger og andre foreninger samt jord tilhørende kommuner.

Undersøgelsen viste på det tidspunkt, at de arealer, der tilhørte stiftelser og lignende institutioner, tilsammen udgjorde et areal på 41.500 ha, og det vil sige ca. 1,3 pct. af landets samlede landbrugsareal. Det skal dog tilføjes, at en stor del af dette areal er dækket af skov.

På denne baggrund fandt et flertal af kommissionens medlemmer, at der ikke var behov for lovgivningsforanstaltninger med henblik på at overføre jord, der tilhører stiftelser og institutioner, til personligt eje. Et flertal inden for kommissionen foreslog imidlertid, at der blev gennemført en regulering med hensyn til sammenslutningers og institutioners erhvervelse af landbrugsjord. En sådan begrænsning blev indført første gang ved lov nr. 127 af 16. april 1957. I bestemmelsen herom, som senere er fulgt op i 1967-loven, §§ 20 og 22, og som går igen i vores nuværende landbrugslov som § 9, stk. 2, står, at institutioner og selskaber ikke umiddelbart kan eje landbrugsjord.

Jeg skal lige læse op, hvad der står i § 9, stk. 2, i den nye landbrugslov. Der står, at hvis et selskab, en forening, en institution o. lign. ejer mere end 5 landbrugsejendomme eller 2 landbrugsejendomme med et jordtiliggende på over 100 ha, kan landbrugsministeren påbyde ejeren, at overskydende ejendomme, der udgør selvstændige bæredygtige enheder, skal bortforpagtes, medmindre særlige fællesinvesteringer, beskæftigelsesmæssige forhold el. lign. taler imod det. Disse nye bestemmelser, som for de fleste vedkommende er analoge med de gamle, træder i kraft den 1. januar 1984.

Det er tanken, at statens jordlovsudvalg i de kommende år skal foretage en nærmere undersøgelse af driftsforholdene vedrørende

de ejendomme, der omfattes af lovens bestemmelser.

Justitsministeriet har over for mig oplyst, at man ikke er i besiddelse af de oplysninger om fundatser og regnskaber, der anmodes om i spørgsmålet. Justitsministeren har samtidig oplyst, at justitsministeren den 14. juli 1978 har nedsat et udvalg vedrørende lovgivning om fonds, legater, stiftelser og lignende selvejende institutioner.

Jeg kan sige til slut, at fra regeringens side vil man afvente resultatet af de undersøgelser, der er indledt af dette udvalg, inden der tages stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der måtte være behov for yderligere lovforanstaltninger på dette område. Men jeg kan da oplyse, at de ejendomme, som ejes af disse institutioner, ikke er steget i antal siden 1957.

Karl Møller (DKP):

Jeg siger tak for det omfattende svar. Der har jo også været tid til at lave dette svar, eftersom vi allerede havde stillet spørgsmålet til spørgetiden sidste onsdag, men vi fandt efter fælles overenskomst ud af, at der skulle en større undersøgelse til, og den har man altså også foretaget.

Jeg vil godt i den forbindelse spørge ministeren, om han til trods for svaret synes, det er rimeligt – selv om det procentvis ikke drejer sig om en stor del af Danmarks jord, må man erkende, at en hel del af den hører til den bedste landbrugsjord, vi har – at disse forskellige veldædige legater, stiftelser, fonds, selvejende institutioner, og hvad de ellers kalder sig, gennem disse former for ejendomsforhold dels er undtaget fra normal beskætning – for det er de jo, og derfor får de faktisk visse konkurrencemæssige fordele set i forhold til andet landbrug – dels er taget ud af den almindelige omsætning, som landbrugsministeren også var inde på, altså det normale køb og salg af landbrugsjord.

Vi mener, det må være ganske logisk, at med den mangel, der i forvejen er på dansk landbrugsjord, vil disse forskellige godssamlinger, også selv om der ikke er kommet nye til siden 1957 under dette teoretiske begreb, »den døde hånd«, bidrage til at fordyre den jord, som er tilovers, og det vil bl. a. medføre en besværliggørelse af det generationsskifte, som jo er et stort problem i landbruget.

[Karl Møller]

Nu har vi fået at vide, at der er nedsat et udvalg, og at det vil komme med et oplæg, men har landbrugsministeren i øvrigt gjort sig nogle tanker om og måske oven i købet lagt en snedig plan for, hvordan man kan komme disse urimelige privilegier og den forskelsbehandling, der sker for disse stiftelser i forhold til almindelige landbrugere, til livs?

Landbrugsministeren (Koføed):

Må jeg først takke spørgeren for hans medvirken til, at vi kunne få mere tid til undersøgelse af dette spørgsmål.

Jeg kan sige om fonds, stiftelser, legater osv., at det er jo ikke alene et spørgsmål, som vedrører godser og den slags, det er en generel lovgivning, som gælder for mange andre foretagender, og jeg kan sige, at det er ikke rigtigt, som spørgeren siger, at de er unddraget beskatning. Disse fonds betaler indkomstskat, hvad enten det er godser eller andet, efter aktieselskabsloven, forudsat at der er en indkomst. Jeg har ingen konkrete planer om at gribe ind i disse ting, fordi jeg ikke mener, at spørgsmålet er så voldsomt aktuelt på nuværende tidspunkt, og det er ikke sikkert, at spørgeren har ret i, at man, hvis man lavede en ordning her, samtidig fik så stort udbud af jord, at man kunne få jordprisen ned. Det tror jeg ikke på. Jeg har ikke nogen aktuelle planer, men vil henvise til udvalget, der arbejder med fonds, legater og stiftelser, og til det resultat, det kommer til. Jeg synes ikke, jeg vil ind i en diskussion på nuværende tidspunkt, før udvalget er færdigt med sit arbejde.

Karl Møller (DKP):

En lille bemærkning. Det er rigtigt, at de ikke er unddraget personbeskatning, men de er unddraget beskatning af udbytte. Ligeledes er det sådan, at disse fonds er fritaget for offentligt at fremlægge regnskaber, og det synes vi er ganske urimeligt.

Jeg kan forstå, at man ikke for nuværende har planer om at røre ved disse ting, men vi vil fremover, måske i forslagsform, forfølge denne sag.

Landbrugsministeren (Koføed):

Jeg skal bare sige til spørgeren, at hvis det af fundatsen fremgår, at midlerne skal gå til

almennyttigt formål, kan de efter ansøgning fritages for indkomstskat, men ellers skal de betale 37 pct. i skat af eventuel indkomst.

Jeg synes, det er fornuftigst at afvente resultatet af det nedsatte udvalgs arbejde, for også beskatningsforholdene ligger nemlig i det kommissorium, som udvalget har fået. Jeg synes derfor ikke, man skal diskutere videre på dette grundlag. Det er for teoretisk.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til *landbrugsministeren* af:

Karl Møller (DKP):

»Vil ministeren tage ansvaret for, at ingen mennesker forgiftes, når de spiser oksekød på rustne dåser fra EFs interventionslagre?«
(Spm. nr. 496).

Skriftlig begrundelse.

Der findes 10.900 t oksekød på EFs interventionslagre i Danmark, som blev opkøbt i 1974-75, hakket og emballeret i dåser. Kødet mister smag, og dåserne rustner. Hvis der går hul på dåserne som følge af rust, vil kødet rådne og blive giftigt. De enkelte dåser bliver ikke kontrolleret for rustpletter, før de bliver solgt til institutioner eller eksporteret til u-landene. Så vidt vides er det første gang, at hakket oksekød opbevares i så mange år på dåse, før det bliver solgt. Der må vel være en grænse for, hvor længe kødet kan opbevares og sælges på samme måde som andre levnedsmidler.

Landbrugsministeren (Koføed):

Om spørgsmålet vedrørende interventionslagrene af kødkonserves kan jeg sige, at i 1974-75 blev der i Danmark produceret konserves af i alt 28.000 t oksekød, og det blev opkøbt ved intervention. På det tidspunkt var såvel oksekødssituationen som situationen på konservesfabrikkerne ret alvorlig, og derfor løste man to problemer ved at producere denne kødkonserves. Dels fik man kødet taget ud af markedet, dels fik man beskæftigelsen holdt ved lige på konservesfabrikkerne.

Så er spørgsmålet, hvorledes kvaliteten og holdbarheden af disse ting har været, og da kan jeg sige, at det har aldrig været meningen, at denne kødkonserves skulle ligge på

[Landbrugsministeren]

lager i så lang tid. Disse kødkonserverlagre er principielt EF-Kommissionens, men det er veterinærdirektoratet i Danmark, der har tilsyn med dem. Og så har jeg den glædelige meddelelse, at disse lagre er ved at være solgt. Jeg har begrundet håb om, at i disse dage går det sidste, så vidt jeg er underrettet. Der er solgt 5.000 t, og de sidste 5.000 t ryger nok også.

Om det sidste, hvem der har ansvaret for, at kvaliteten er i orden, kan jeg sige, at når man sælger en vare, må man selvfølgelig påse, at den holder den kvalitet, man ønsker at den skal have, og det er altså veterinærdirektoratet, der fører den fornødne kontrol med, at varen er af en forsvarlig karakter. Derefter går varen videre til købere, og så er det dem, der i næste omgang har ansvaret for den.

Jeg kan sige, at principielt er det sådan, at det er landbrugsministeren, der har ansvaret for, at kvaliteten af det, der går ud fra vores kødkonserverlagre eller interventionslagre, er i orden.

Karl Møller (DKP):

Jeg siger også tak for dette svar. Jeg er altså ikke helt så aktuelt underrettet, som ministeren er, idet jeg har hørt, at der skulle være omkring 11.000 t tilbage af de 28.000 t, som man ganske udmærket fandt på at hakke, emballere og komme på dåser. Jeg har oven i købet hørt, at det skal være meget velsmagende. Vi havde bare syntes – nu kan jeg forstå, at der ikke er tale om så store tal, som vi havde hørt – at det ville have været mere rimeligt, om man i stedet for at lade dem ruste osv. simpelt hen solgte dem hurtigst muligt.

Landbrugsministeren (Kofoed):

Jeg takker for complimenten, at vi er bedre underrettet end spørgeren. Jeg har ellers indtryk af, at spørgeren har haft vældig gode informationer om disse ting, men her har vi altså været dygtigere, og det takker jeg for erkendelsen af.

Må jeg så sige, at der har været udfoldet store bestræbelser i denne periode for at få afsat disse lagre, men spørgeren ved godt, at når først en ting ligger på lager, er det, ligesom det holder køberne tilbage, men nu er de bestræbelser, der er udfoldet, altså lykkedes, og jeg har en formodning og en forhåb-

ning om, at der ikke går mange uger, før hele kødkonserverlageret er tømt til glæde, håber jeg, både for os i Danmark og for dem, der får det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til *handelsministeren* af:

Annelise Gøtfredsen (KF):

»Hvilke dele af det oprindelige naturgasledningssystem er opgivet, efter at man er gået fra den oprindelige gasplan til den reducerede gasplan?«

(Spm. nr. 507).

Skriftlig begrundelse.

Det har hidtil været en almindelig opfattelse, at den reducerede naturgasplan bl. a. ville betyde, at naturgasforsyningen kun blev fastlagt for de mest koncentrerede forbrugsområder. Imidlertid fortsætter forberedelserne til at etablere naturgasledninger bl. a. i Viborg amt. Det har overrasket mange lokale kredse, der regnede med, at gasplanerne for denne del af landet var udskudt til senere bestemmelse. Derfor har jeg fundet det rigtigt, at ministeren nu får lejlighed til nøjagtigt at præcisere, hvilke dele af det oprindelige gassystem der ikke er sat i stå efter den reducerede gasplans fremkomst.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Den reducerede gasplan, som var indeholdt i finansministerens investeringsredegørelse i maj 1978, omfattede reducerede investeringsrammer og reducerede rammer for gasmængder, når man ser det i forhold til energiplanen fra 1976. Den nærmere vurdering af, hvilket gasledningssystem der inden for de angivne rammer vil være mest hensigtsmæssigt, beror naturligvis først og fremmest på resultatet af de forhandlinger, som stadig pågår mellem Dansk Olie & Naturgas A/S og Dansk Undergrunds Consortium.

Dernæst beror ledningssystemets nærmere udformning på DONGs og de regionale naturgasplanlægningselskabers nærmere beregninger af de tekniske og de økonomiske forhold, som knytter sig til konkrete ledningsstrækninger og afsætningsmulighederne i forbindelse med disse strækninger.

[Handelsministeren]

De resultater, man her når frem til, skal derefter afstemmes med det arbejde, der foregår på varmeplanlægningsområdet, og som har til formål at tilvejebringe den mest hensigtsmæssige fordeling mellem specielt kraftvarmen og naturgasen i de enkelte områder af landet.

Man vil herefter kunne forstå, at det ikke i dag er muligt at præcisere, hvor begrænsningerne i det oprindelige naturgasprojekt fra energiplanen bør foretages. Dette og en række andre spørgsmål vil imidlertid blive belyst i det materiale, der vil blive fremlagt her i folketinget, såfremt kontraktforhandlingerne om naturgasen ender positivt.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg takker ministeren for svaret. Vi er da alle sammen meget spændte på den redegørelse, der vil foreligge, når man kommer til et resultat i forhandlingerne, men det er jo ikke det, sagen her drejer sig om. Sagen drejer sig om, at man i vinterens løb har foretaget og stadig foretager mange bekostelige udregninger og bruger mange arbejdstimer på at undersøge og projektere et gasnet, som på det foreliggende grundlag, som har været til rådighed for folketinget og for kommunale og amtslige myndigheder, er såre ufuldstændigt, ja, det har været såre tvivlsomt, om der overhovedet vil blive en gasindføring i Danmark.

Det fremgik af den reducerede gasplan, at man kun skulle projektere for de mere koncentrerede dele, og dem har man tilsyneladende ikke kunnet få en geografisk afstikning af. Jeg vil dog bare spørge, om ministeren finder, at det er rimeligt, at man i denne vinter har projekteret og stadig gør det på et så ufuldstændigt grundlag som det foreliggende, om ikke det er uheldigt, at man på denne måde har måttet imødekomme mere gasfanatiske kredse, og om ministeren vil tage stilling til, om denne projektering børophøre snarest.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg skal ikke gøre det til en strid om ord, men når fru Annelise Gotfredsen bruger ordet projektering, må jeg sige, at der foregår undersøgelser og vurderinger i naturgasdistributionsudvalget sammen med de fem regionale planlægningselskaber, og det sker in-

den for de økonomiske rammer, der var lagt, allerede før den reducerede gasplan blev gennemført. Det drejer sig om projekter af landsomfattende karakter, altså rækkende ud over regionerne, det kan være spørgsmål om markedsføring, og det kan være spørgsmål om ved lokale stikprøver – selvfølgelig ikke generelt – at finde frem til, hvor der skal ske en gasdistribution, når og hvis gasen føres i land, og når varmeplanloven til sin tid foreligger.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg må da beklage, at ministeren ikke finder, at disse – vi skal ikke strides om ordene – projekteringer eller vurderinger er spildt, såfremt der slet ikke bliver noget ud af det hele. Den reducerede gasplan, må jeg så konstatere, har faktisk ikke været reduceret, i hvert fald i praksis, indtil nu.

Wilhelm (VS):

Jeg finder, at fru Annelise Gotfredsens spørgsmål har givet ministeren lejlighed til at ændre på det, regeringen lagde frem i maj sidste år med hensyn til gasplanen, når han ikke går i rette med, at der spørges, hvilke dele der er opgivet.

Jeg mener ikke, der er blevet opgivet nogen dele. Der blev derimod lavet to tempi for denne gasplan, idet den daværende energiminister fornuftigvis sagde: der er nogle skeptikere her, men nu har vi A. P. Møllers rapport, altså DUCs rapport, og ud fra den kan der ikke være tvivl om, at der i hvert fald er gas nok til det, vi afstikker som etape 1, de 6 mia kr., og så kan vi bagefter se. Vi er nogle, der tror på, at der også er gas nok til etape 2, men der er ikke opgivet noget.

Jeg hørte nøje efter og skrev ned. Det nærmeste, ministeren kom til et egentligt svar på det, der er spurgt om, var, at han sagde, at man ville forstå, at det ikke er muligt at præcisere, hvor begrænsningen i den oprindelige plan må foretages.

Kan ministeren ud fra det, der blev forelagt i maj sidste år – hvis man ikke dér har ændret – bekræfte, hvad jeg siger her? Der er ikke truffet beslutning om nogen begrænsning. Der er ikke truffet beslutning om at opgive nogen del af den oprindelige plan, men der er derimod lavet en tidsrækkefølge, som siger, at etape 1 er mindre – der stod

[Wilhelm]

sådan i bred almindelighed »over 9 år« i den gamle plan – og derefter tager vi stilling til etape 2.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Der er truffet beslutning om at gennemføre etape 1 efter den reducerede gasplan. Det henholder jeg mig til og arbejder efter, og det er også det, jeg siger i min besvarelse her i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

10) Til udenrigsministeren af:

Burgdorf (K.F.):

»Hvad vil regeringen gøre for at forhindre massakrer på den store kristne befolkningsgruppe i Etiopien?«
(Spm. nr. 494).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge efterretninger fra Etiopien har det kommunistiske diktatur i landet indledt massakrer og forfølgelser imod de kristne, der ikke vil afsværge deres tro. 40 pct. af landets indbyggere tilhører kristendommen, og de etiopiske kirkesamfund er blandt de ældste i verden, langt ældre end de danske.

Det må være en pligt for Danmark som kristen nation at gøre alt for at beskytte de kristne i Etiopien. En protest, der viser, at vi er klar over, hvad der er i gang, vil være et egnet middel. Aktioner inden for Norden, EF, FN m. v. må også forsøges, og den danske regering bør tage initiativet hertil.

I Kristeligt Dagblad hedder det om forholdene i Etiopien bl. a.:

»På den anden, tredje og fjerde søndag i december blev mange kirker i det sydlige og centrale Etiopien plyndret og lukket. Mange kristne blev arresteret under gudstjenesten og fængslet. I de sydlige provinser Shoa og Vale blev flere tortureret, og lokale organisationer af bønder fik ordre til at registrere alle kristne og give dem 15 dage til at fornægte deres tro og undergå kurser i den videnskabelige socialisme eller blive henrettet.

Mindst 40 mennesker er allerede blevet dømt til døden.

Provinsguvernøren, Ali Mossa, der i de sidste tre år har tilhørt det regerende militærregimes råd, Dergen, i Addis Ababa og er

ansvarlig for flere tusinde henrettelser rundt om i landet, har udtrykkeligt erklæret, at alle kristne må tilintetgøres, før revolutionen i Etiopien er fuldført.

I Gamu-Gofa-provinsen er alle kirker, også den etiopiske ortodokse, blevet lukket. I Kafaprovinsen er kirkerne blevet lavet om til kontorer eller forsamlingshuse. Det er blevet forbudt kristne at samles, selv i private hjem, til bøn. Mange, som har gjort det på trods af forbudet, er blevet fængslet.«

Første næstformand (Erlendsson):

På udenrigsministerens vegne svarer minister uden portefølje Lise Østergaard.

Minister Lise Østergaard:

Ved revolutionen i Etiopien i 1974 blev den dagældende forfatning ophævet, og det medførte bl. a., at den etiopiske ortodokse kirke, dvs. den koptiske kirke, mistede sin stilling som statskirke.

I de fire år, der er gået siden da, er der gentagne gange sket arrestationer af ledende kirkelige personligheder i landet, og det er angiveligt sket på grund af disses modvilje mod det nye styre. De etiopiske myndigheder har også foretaget ransagninger hos missionærer og hos religiøse bevægelser i forsøg på at opspore antirevolutionært propagandamateriale. Endelig foreligger det oplyst, at de yderliggående kræfter inden for det nye styre har krævet al religiøs virksomhed forbudt, herunder den virksomhed, som udøves af missionærer.

Det har været vanskeligt at få bekræftet eller afkræftet forlydender om, at der skulle være foretaget massakrer på den store kristne befolkningsgruppe i Etiopien, men ifølge oplysninger, som udenrigsministeriet har modtaget, er der ingen tvivl om, at der faktisk har fundet overgreb, vold og brutalitet sted i landet. Derfor er jeg enig med spørgeren i, at der er grund til bekymringer.

Den danske regering følger til stadighed udviklingen i Etiopien, og vi har ved tidligere lejligheder søgt at gøre vores indflydelse gældende med henblik på at sikre menneskerettighedernes overholdelse i landet. I den forbindelse kan jeg henvise til det skriftlige svar, jeg gav folketinget den 26. maj 1977 på et spørgsmål fra hr. John Winther vedrørende nedskydning af børn og unge i Etiopien.

[Minister Lise Østergaard]

Jeg oplyste bl. a. ved den lejlighed, at regeringen søgte at medvirke til at hindre gentagelser ved at opfordre de etiopiske myndigheder til at drage omsorg for, at der under alle forhold bliver taget størst muligt hensyn til børn og unge.

Inden for De Forenede Nationer er der også bestræbelser i gang på at påvirke Etiopien til at respektere menneskerettighederne. Spørgsmålet om overholdelse af menneskerettighederne, bl. a. i Etiopien, vil blive behandlet på den mødesamling, der påbegyndes den 12. februar 1979 i FNs menneskerettighedskommission.

Med anledning i spørgsmålet i dag vil regeringen gennem Etiopiens ambassade for Danmark gøre den etiopiske regering opmærksom på de alvorlige bekymringer, der er kommet til udtryk her i tinget i anledning af forfølgelserne af kristne i Etiopien. Og i den forbindelse vil regeringen opfordre de etiopiske myndigheder til at drage omsorg for, at menneskerettighederne bliver overholdt, herunder retten til fri religionsudøvelse.

Burgdorf (KF):

Som det fremgår af dagsordenen, stillede jeg egentlig mit spørgsmål til udenrigsministeren, men jeg vil gerne have lov til at takke for det svar, jeg fik ved minister Lise Østergaard nu. At det ikke er udenrigsministeren, håber jeg ikke er en tilkendegivelse af, at regeringen ikke tager dette spørgsmål alvorligt. Det fik jeg ikke indtryk af af det svar, jeg fik, og det er jeg taknemlig for, for det er ikke bare her i landet, det har sat sindene i oprør, det er også i de andre nordiske lande, i særdeleshed i Sverige. Jeg ved, at den svenske udenrigsminister har sat sig godt ind i disse problemer.

Jeg vil sige ministeren tak for, at man vil gøre alt, hvad man kan, for at gøre opmærksom på disse ting, også henstille til den etiopiske ambassade, at man undlader den slags forfølgelser på grund af folks tro.

Glistrup (FP):

Det stillede spørgsmål angår nogle begivenheder, som udspiller sig tusinder af kilometer væk fra Danmarks sydligste grænse og angår nogle forhold, som har både deres sociologiske, psykologiske og nationale bag-

grund i kulturtraditioner og forhold, som vi i Danmark, i hvert fald specielt de danske statsmyndigheder, ikke har skygge af grundlag for at sætte os ind i og forstå og handle fornuftsmæssigt vedrørende. Det sker samtidig med, at vi i Danmark har en arbejdsløshed, der nu i ugevis har ligget på over 200.000 mennesker, på samme tidspunkt som vi har et stadig stigende betalingsbalanceunderskud og gæld til udlandet, hvor vores folkepensionsforhold ligger i vild forvirring, hvor vi på alle mulige områder har brug for, at Danmark bliver regeret, og at de danske problemer bliver løst.

Derfor skal mit spørgsmål til ministeren gå ud på dette: mener regeringen ikke, at det er dens opgave at se at klare problemerne i Danmark og se at bruge alle sine kræfter til at løse de meget, meget alvorlige, til kaos sig nærmende problemer, som foreligger i Danmark, i stedet for at spille klog og tro, at den kan finde ud af, hvordan man skal løse problemer, som vedrører noget helt andet, langt, langt væk fra Danmark og på baggrunde, som vi ikke har noget at gøre med? Er ministeren ikke enig i, at regeringen skal holde op med at spilde tid og ressourcer og skatteyderpenge på at blande sig i noget, hvor Danmark alligevel ikke kan øve nogen som helst indflydelse med den lidenhed, som Danmark har?

Minister Lise Østergaard:

Til hr. Burgdorf vil jeg svare, at det er da heldigvis min opfattelse, at regeringen tager de spørgsmål alvorligt, som jeg arbejder med. Når det er mig, der besvarer det pågældende spørgsmål, og ikke udenrigsministeren, er det, fordi jeg ofte varetager spørgsmål vedrørende menneskerettigheder.

Til hr. Glistrup vil jeg gerne sige, at regeringen arbejder, som hr. Glistrup vil vide, intensivt på en løsning af de beskæftigelsesmæssige og økonomiske problemer inden for landets grænser. Men heldigvis har vi lidt overskud til også at tage del i løsningen af problemer uden for landets grænser, herunder som i dette tilfælde at støtte en verdensopinion, som kan være med til at påvirke forholdene i gunstig retning i lande, hvor det er så hårdt nødvendigt som i dette spørgsmål. Jeg er altså ikke enig med hr. Glistrup i

[Minister Lise Østergaard]

hans bekymring over, at vi vier disse spørgsmål interesse.

Melchior (CD):

I anledning af den sidste, højt forbløffen-
de ordveksling vil jeg gerne stille minister
Lise Østergaard et meget banalt spørgsmål:
er minister Lise Østergaard enig med mig i,
at det er udenrigsministerens og udenrigs-
ministeriets opgave at give sig af med udenrigs-
spørgsmål og ikke at bekæmpe arbejdsløshed
i Danmark? Jeg vil meget gerne have bekræf-
tet, hvad udenrigsministerens og minister
Lise Østergaards opgave i regeringen og i
landets ledelse er, og hvad den ikke er.

Minister Lise Østergaard:

Hr. Glistrup spurgte mig ikke, hvad der
var udenrigsministeriets opgave, men hvad
der var regeringens opgave.

Til hr. Melchior kan jeg bekræfte, at det er
udenrigsministeriets opgave at beskæftige sig
med udenrigspolitiske spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgeti-
den var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra ministre er modtaget skriftlig besvarel-
se af spørgsmål stillet af følgende medlem-
mer af folketinget:

Poulsgaard: spm. nr. 425, 441, 442 og 443.

Ove Jensen: spm. nr. 436.

Niels Helveg Petersen: spm. nr. 439 og
440.

Glistrup: spm. nr. 444 og 445.

Schak Nielsen: spm. nr. 446.

Jørgen Junior: spm. nr. 447.

Waldorff: spm. nr. 448 og 456.

Alfred Hansen: spm. nr. 450.

Voigt: spm. nr. 453, 481 og 484.

Uwe Jensen (Ribe a.): spm. nr. 454 og 455.

Svend Haugaard: spm. nr. 458.

Westh: spm. nr. 459.

Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. 460.

Ib Christensen: spm. nr. 463.

H. C. Hansen: spm. nr. 464.

Tove Jørgensen: spm. nr. 465-469.

Maisted: spm. nr. 471.

Til *arbejdsministeren* (4/1 79) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange af de
langtidsarbejdsløse der har sagt nej til jobtil-
bud?«

(Spm. nr. 425).

Begrundelse.

Ifølge Vendsyssel Tidende for den 29. de-
cember 1978 har knap 50 ud af 240 langtids-
arbejdsløse i kommunerne under Hjørring
arbejdsformidling sagt nej tak til tilbud om
job.

Det er et højt tal, der kan vække undren,
når man betænker de bestræbelser, der er
gjort for at skabe arbejde til de langtidsledi-
ge.

Det vil derfor være af interesse at få op-
lyst, om det, arbejdsformidlingen i Hjørring
har været udsat for, er typisk for landsgen-
nemsnittet.

Hvis det er tilfældet, kunne et og andet
tyde på, at økonomen Steffen Møller fra me-
talarbejderforbundet havde ret, da han udtal-
te, at ca. hundrede tusinde af de arbejdsløse
ikke reelt er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Besvarelse (15/1 79):

Arbejdsministeren (Auken):

Indledningsvis vil jeg gerne bemærke, at
jeg ikke er enig i det i begrundelsen anførte
synspunkt, hvorefter man skulle kunne slutte,
at hvis ca. 1/5 af de langtidsledige på landsba-
sis siger nej til et jobtilbud, så kan man deraf
udlede, at ca. 100.000 af de arbejdsløse – dvs.
ca. halvdelen – ikke reelt står til rådighed for
arbejdsmarkedet.

I øvrigt vil jeg med hensyn til Steffen
Møllers udtalelse vedrørende de 100.000 ar-
bejdsløse henvise til mit svar i folketinget
den 13. december 1978 på det af hr. Pouls-
gaard stillede spørgsmål herom.

Til selve spørgsmålet om, hvor mange
langtidsledige der har sagt nej til et jobtil-
bud, kan jeg oplyse, at arbejdsministeriet har
udbedt sig en udtalelse fra arbejdsdirektora-
tet, som har oplyst, at det af arbejdsledsheds-
kassernes indberetninger til arbejdsformidlin-
gen i de sidste måneder af 1978 fremgik, at
ca. 9.000 skulle have et jobtilbud inden ud-
gangen af 1978.

[Arbejdsministeren]

Arbejdsformidlingen har haft kontakt med hver enkelt af disse personer, og det har her vist sig, at en del langtidsledige enten selv ønskede at finde et arbejde eller faktisk allerede havde fundet et. Således har på nuværende tidspunkt ca. 1.000 personer selv fundet et arbejde.

Andre ønsker ikke længere at stå til rådighed, fordi de gerne vil skifte position på arbejdsmarkedet, f. eks. ved at påbegynde en uddannelse eller ved at prøve at etablere sig som selvstændige.

Endelig er der et antal ledige, der ikke længere ønsker at være tilknyttet arbejdsmarkedet under nogen form. Det drejer sig f. eks. om yngre med børn og om ældre, der ønsker at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Denne sidste gruppe udgør ca. 7-800 personer. Tilbage resterer ca. 7.300 personer, der skal have et jobtilbud.

Det vil sige, at ca. 10 pct. af de langtidsledige, der skulle have et jobtilbud, ikke længere ønsker at være tilknyttet arbejdsmarkedet.

Til *landbrugsministeren* (5/1 79) af:

Ove Jensen (FP):

»Er ministeren bekendt og indforstået med, at flertallet i Holstebro byråd i strid med landbrugslovens formålsparagraf udstykker og bebygger noget af Danmarks bedste landbrugsjord?«

(Spm. nr. 436).

Begrundelse.

Landbrugsministeriet har ifølge Holstebro Dagblad for den 16. december 1978 bøjet sig for Holstebro kommunes ønske om at fortsætte en planlagt byudvikling mod nord.

Det drejer sig om et areal på ca. 240 ha jord, klassificeret som noget af Danmarks bedste landbrugsjord, hvoraf en del allerede er inddraget under byzone.

Der er såvel fra lodsejere som fra landboorganisationer rejst en kraftig protest imod den planlagte udvikling, idet man påpeger, at netop dette område er af meget stor dyrkningsmæssig værdi, medens byen både mod vest, syd og øst er omgivet af jord af meget dårligere bonitet.

Når ministeriet alligevel, ifølge Holstebro Dagblad, har bøjet sig for kommunens ønske

om at fortsætte den planlagte udvikling i området, skyldes det måske, at man fra ministeriets side har lagt for stor vægt på de af kommunen fremførte udgifter i forbindelse med en eventuel ændring af byudviklingen.

Dette falder dog i meget dårlig tråd med ministerens udtalelse i Holstebro Dagblad den 29. september 1978, hvor ministeren udtaler: »Jeg kan ikke se andet, end at alle kommuner må tage deres dispositionsplaner op til revision med henblik på en væsentlig formindskelse af det planlagte jordforbrug, og dagens byplanlæggere bør hele tiden have for øje, at den gode landbrugsjord skal skånes. Det er intet problem for byplanlæggerne at vide, hvad der er god jord, og hvad der er dårlig jord. For gennem jordbundsclassificering, som nu er gennemført, har alle byplanlæggere fået kendskab til bonitetsforholdene overalt i landet.«

Jeg siger ikke dette for at forsvare landbrugsinteresser, men for at gå i brechen for samfundsinteresser. Nationaløkonomisk kan vi ikke tåle at svække et landbrugserhverv, der tegner sig for en tredjedel af den samlede eksportværdi. Uden et velfungerende landbrugserhverv kommer vi ikke ud af vore økonomiske problemer.

Besvarelse (15/1 79):

Landbrugsministeren (Koføed):

Holstebro kommunes lokalplanforslag nr. 118 for et område på ca. 240 ha nord for Holstebro har været forelagt landbrugsministeriet til udtalelse. Forelæggelsen var foranlediget af en indsigelse mod forslaget fra de lokale landboforeninger, der påpegede, at det medførte inddragelse af særdeles gode landbrugsarealer til byudvikling.

Lokalplanen omfatter dels et byzoneareal, der ligger inden for de i henhold til § 15 i lov om kommuneplanlægning godkendte rammer for indhold af lokalplaner (§ 15-rammer), og dels byzonearealer, der i forbindelse med lokalplanen inddrages under disse rammer. Ifølge jordklassificeringen består arealerne inden for § 15-rammerne af lerblandet sandjord, medens de øvrige arealer som helhed består af fin sandblandet lerjord.

Landbrugsministeriet henstillede derfor, at mulighederne for at placere byudviklingen på arealer af ringere bonitet overvejedes nærmere, inden der blev taget stilling til det fo-

[Landbrugsministeren]

relagte lokalplanforslag. Holstebro kommune redegjorde i forhandlinger med ministeriet nærmere for kommunens byplanmæssige dispositioner. Foruden de omhandlede arealer på 240 ha indgår der i planerne en såkaldt »båndby« mellem Holstebro og Struer.

Kommunen fastholdt anmodningen om godkendelse af lokalplanforslaget nr. 118 under henvisning til de allerede foretagne investeringer i vej-, bro- og kloakanlæg m. v. med henblik på en udbygning af området, der er udlagt til byzone. En betydelig del af disse investeringer vil være spildt, hvis udbygningen af området standses.

Under hensyn til de af ministeriet påpegede betydelige betænkeligheder over for mulighederne for senere at tillade inddragelse af yderligere god »landbrugsjord« til byudviklingsformål ville kommunen derimod være villig til at optage planerne om en »båndby« mellem Struer og Holstebro til fornyet overvejelse med henblik på andre muligheder for byudvidelse.

Under henvisning til,

- at der allerede var foretaget betydelige investeringer i en bymæssig udvikling af det omhandlede byzoneområde,
  - at kommunen er indstillet på at tage spørgsmålet om en »båndby« mellem Holstebro og Struer op til fornyet overvejelse og
  - at der efter det oplyste i det pågældende tilfælde ikke er hjemmel efter lov om by- og landzone^o til, at en del af området overføres til landzone,
- fandt landbrugsministeriet ikke, at man ville udtale sig imod, at de bestående byzonearealer ved Holstebro inddrages til byudviklingsformål, efterhånden som der er behov herfor.

Holstebro kommunes lokalplaner har således været taget op til overvejelse med henblik på at undgå inddragelse af god landbrugsjord til byudviklingsformål.

I afgørelsen af spørgsmålet, om der skulle foretages ændringer, er der sket en afvejning mellem de landbrugs- og øvrige samfundsmæssige forhold. Denne afvejning førte til det fra et landbrugsmæssigt synspunkt uheldige, at de 240 ha, der er omfattet af lokalplanforslag nr. 118, fortsat kan inddrages til byudviklingsformål. De videre planer om en »båndby« mellem Holstebro og Struer vil imidlertid blive taget op til revision med henblik på at finde alternative løsninger, da landbrugsministeriet som nævnt må være

særdeles betænkeligt med hensyn til at tillade inddragelse af yderligere arealer med god landbrugsjord i det nævnte område, i særdeleshed da store arealer omkring Holstebro er af meget ringere beskaffenhed.

Til *justitsministeren* (8/1 79) af:

Niels Helveg Petersen (RV):

»Hvornår er den sidste våbeneksporttilladelse til Iran meddelt, hvilke komponenter omfatter den, og på hvilke vilkår er den givet, samt hvor stor en del af eksporten er gennemført?«

(Spm. nr. 439).

Begrundelse.

Spørgsmålet stilles for at få uddybet det svar, som udenrigsministeren den 29. december 1978 gav på et spørgsmål om våbeneksport til Iran.

Besvarelse (17/1 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Justitsministeriet har den 1. december 1978 meddelt tilladelse til udførsel til USA subsidiært Holland og Belgien af dele til F-16 fly bestemt for Iran. Tilladelsen er udstedt med gyldighedstid »indtil videre«. Ingen del af leverancen er endnu effektueret.

Justitsministeriet har den 28. september 1978 forlænget en tidligere meddelt tilladelse til udførsel til Iran af råmateriale, halvfærdige og færdige dele til feltlavetter. Den 12. december 1978 er den pågældende tilladelse rent administrativt blevet ombyttet med en tilladelse, hvori der alene foretages en administrativ teknisk opsplitning af den tidligere meddelte tilladelse. Tilladelsen er udstedt med en gyldighedstid på 6 måneder. Indtil nu er 1/8 af kontrakten målt i værdi effektueret.

Til *udenrigsministeren* (8/1 79) af:

Niels Helveg Petersen (RV):

»Hvorledes forholder de andre nordiske lande og de øvrige NATO-lande, herunder USA, sig til spørgsmålet om eksport af våben til områder som Iran, hvor de fremtidige politiske vilkår er så uafklarede?«

(Spm. nr. 440).

[Niels Helveg Petersen]

Begrundelse.

Spørgsmålet stilles for at få uddybet det svar, som udenrigsministeren den 29. december 1978 gav på et spørgsmål om våbeneksport til Iran.

Besvarelse (18/1 79):

Udenrigsministeren (Christoffersen):

Generelt kan oplyses, at de andre nordiske lande og de øvrige NATO-lande ligesom Danmark gør enhver eksport af våben betinget af en på forhånd opnået tilladelse hertil.

I afgørelser om meddelelse af våbeneksporttilladelser indgår også i disse lande en politisk vurdering af forholdene i modtagerlandet, ligesom også de pågældende produkters relevans for en given spændingssituation tages i betragtning.

Mange af de nævnte lande, deriblandt de nordiske, fører i øvrigt en våbeneksportpolitik, der i store træk er den samme som den af skiftende danske regeringer førte politik på dette område.

Specielt i relation til Iran kan oplyses, at der for en række af de anførte lande ikke foreligger nogen aktuell eksport af våben m. v. til Iran, hvorfor disse lande ikke har haft anledning til at tage stilling til spørgsmålet om eksporttilladelser til Iran i den nuværende situation.

De større NATO-lande, der har våbeneksport til Iran, har generelt ikke taget skridt til at bringe denne våbeneksport til ophør. Flere af disse lande tillægger det imidlertid afgørende betydning ved meddelelse af eksporttilladelser, at det pågældende våbenprodukt ikke har relevans for den foreliggende spændingssituation i Iran.

Enkelte NATO-lande har i lyset af den seneste udvikling i Iran, ligesom Danmark, truffet beslutning om indtil videre ikke at meddele nye tilladelser til våbeneksport til Iran, medens allerede ikraftværende tilladelser foreløbig ikke berøres.

Specielt for så vidt angår de andre nordiske landes stilling kan oplyses, at Sverige ikke udsteder nye tilladelser og har suspenderet ikraftværende våbeneksporttilladelser til Iran.

For Norge har spørgsmålet om våbeneksport til Iran ikke været aktuelt.

Finland vil efter al sandsynlighed foreløbig ikke give nye tilladelser til våbeneksport til Iran.

Til *finansministeren (9/1 79)* af:

Poulsgaard (FP):

»Med hvilken begrundelse har man i den netop påbegyndte bensanering holdt Statens Kunstfond udenfor?«

(Spm. nr. 441).

Begrundelse.

Det kan undre en del, når man ser nærmere på den bensanering, der nu er i gang på fremskridtspartiets foranledning, at et af de områder, hvor der har været de største kontroverser, og hvor man har ladet hånt om folketingets og befolkningens flertal, totalt går fri for en sanering – nemlig Statens Kunstfond. Ministeren mener åbenbart ikke, at der er penge at spare på dette område.

Det er vel ikke ministeren ubekendt, at spørgeren og det parti, spørgeren repræsenterer, mener, at vi kunne have sparet hele beløbet til Statens Kunstfond.

Besvarelse (17/1 79):

Finansministeren (Heinesen):

Den af spørgeren omtalte »bensanering« er foretaget efter aftale mellem finansudvalget og finansministeren.

Efter en foreløbig forelæggelse for finansudvalget den 23. maj 1975 af forslag til ændrede regler om betaling for ikke-tjenstligt arbejde i statslige udvalg m.v. anmodede udvalget i juni 1975 finansministeren om at lade foretage en gennemgang af samtlige udvalg for at få fastslået, hvad der for hvert enkelt udvalg måtte anses for et rimeligt forberedelsestidsforbrug for formand og medlemmer.

På grundlag af det herefter tilvejebragte materiale fremsatte finansministeriet den 21. maj 1976 forslag til en samlet aflønningsordning for de hidtidige betalingsordninger.

For så vidt angår en række udvalg, herunder udvalgene under Statens Kunstfond, gik forslaget ud på, at vederlagsordningerne blev optaget til individuel vurdering af betalingens størrelse og form under hensyntagen til arbejds omfang og med det sigte at skabe

[Finansministeren]

større lighed i betalingen for udvalgs-hverv af denne karakter.

Finansudvalget meddelte ved skrivelser af 13. og 20. april 1978, at man kunne tilslutte sig en afløsningsordning på grundlag af det fremsatte forslag, herunder at der for de i spørgsmålet omhandlede udvalg skulle foretages en vurdering af den betalingsordning, der skulle gælde med virkning fra 1. januar 1979.

På denne baggrund kan jeg ikke være enig med spørgeren i, at disse udvalg er holdt uden for honorargennemgangen.

På grundlag af de fra ministeriet for kulturelle anliggender fremsendte oplysninger om arbejdets omfang for hver enkelt udvalgsformand og hvert udvalgsmedlem har finansministeriet skønnet, at den hidtidige betaling for arbejdet i disse udvalg måtte anses for rimelig og i overensstemmelse med de anvendte principper for betalingsfastsættelsen vedrørende de øvrige udvalg, for hvilke betalingen efter ovenstående retningslinier er vurderet individuelt. Finansministeriet har herefter fastsat vederlagene til formænd for og medlemmer af udvalg under Statens Kunstfond pr. 1. januar 1979 svarende til de hidtil udbetalte beløb.

Jeg kan endelig oplyse, at de for udvalgene under Statens Kunstfond fastsatte vederlag på samme måde som bestemt for de øvrige udvalg omfattet af honorargennemgangen foreløbig er gældende til 1. januar 1981, på hvilket tidspunkt betalingsfastsættelsen vil blive taget op på ny på grundlag af nye redegørelser for arbejdets omfang i finansårene 1979 og 1980.

Til indenrigsministeren (9/1 79) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor stor den samlede udgift er til amtskommunal- og kommunalpolitikere og embedsmænd med hensyn til rejser i 1978, idet der samtidig ønskes oplyst, hvilke diæter og lignende der udbetales i forbindelse med rejserne?«

(Spm. nr. 442).

Begrundelse.

Jyllands-Posten har i en indsigtsartikel den 7. januar 1979 skønnet, at statens politikere og embedsmænd vil rejse for ca. ½ mia kr. i

1979. Det er efterhånden ikke småpenge, det drejer sig om.

Da det er spørgerens erfaring – især hvis man ser, hvem der rejser på fribillet med SAS – at der foregår en ret så betydelig rejseaktivitet også i amtskommunal og kommunal regie vil det være af interesse at få oplyst, hvor meget disse rejser egentlig løber op i, alt inkluderet.

Besvarelse (18/1 79):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Det er på baggrund af de kommunale og amtskommunale regnskaber ikke muligt at foretage en samlet opgørelse af amtskommunal- og kommunalpolitikeres samt embedsmænds udgifter i forbindelse med rejser, herunder rejsediæter (time- og dagpenge).

For de kommunale embedsmænd er årsagen den, at rejseudgifterne i regnskaberne indgår på en lang række konti, bestemt af, hvilket område embedsmændene er beskæftiget under, og selv om der herunder er konti for transportudgifter, omfatter disse mange andre former for transportudgifter end embedsmænds rejseudgifter. Tilsvarende gælder kontiene, hvorunder rejsediæter konteres. For så vidt angår udgifter til kommunalpolitikeres rejser gør sig noget lignende gældende, idet rejseudgifter, herunder diæter, konteres dels på kontoen for udgifter vedrørende kommunalbestyrelses- og amtsrådsmedlemmer, dels på kontiene for de forskellige centrale forvaltninger, og ligeledes her bliver rejseudgifter og time- og dagpenge ikke konteret særskilt.

En egentlig besvarelse af det stillede spørgsmål vil derfor kræve et særskilt og særdeles omfattende og tidkrævende undersøgelsesarbejde baseret på oplysninger indhentet fra de enkelte kommuner og amtskommuner, hvilket jeg for mit vedkommende ikke finder det rimeligt at iværksætte.

Til justitsministeren (9/1 79) af:

Poulsgaard (FP):

»Agtter ministeren at fremsætte lovforslag i stil med den lov, der er vedtaget i Sverige, hvor forældrenes revselsesret er afskaffet?«

(Spm. nr. 443).

Begrundelse.

[Poulsgaard]

Den personlige frihed får trangere og trangere kår i Danmark. Myndighederne blander sig stadig mere i alt. Det falder helt i tråd med de socialistiske tanker, at forældrene ikke er de bedste til at opdrage deres børn, men vi er stadig væk nogle stykker, der mener, at børnene er forældrenes og ikke samfundets. Derfor har offentligheden krav på at få at vide, om regeringen har planer om at fremsætte lovforslag om afskaffelse af forældrenes revselsesret.

Man kan nok få sine bange anelser, når man ser, hvad f. eks. fru Inge Fischer Møller fra socialdemokratiet og fru Mette Madsen fra venstre udtaler til dagbladet B.T. den 8. januar 1979, hvor de sådan set går ind for en fremsættelse af et sådant lovforslag. For at undgå enhver misforståelse skal det dog præciseres, at hverken spørgeren eller dennes parti på nogen måde vil tolerere børnemishandling, men man kommer bare ikke børnemishandling til livs ved at lave et sådant lovforslag.

Besvarelse (17/1 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Justitsministeriet er bekendt med, at spørgsmålet om den såkaldte revselsesret i løbet af kort tid vil blive taget op til drøftelse i børnekommissionen.

Justitsministeriet finder derfor ikke på nuværende tidspunkt at burde udtale sig om spørgsmålet om et eventuelt lovgivningsinitiativ vedrørende afstraffelse af børn.

Til *indenrigsministeren* (9/1 79) af:

Glistrup (FP):

»Hvilke kommentarer har ministeren til den fremkomne kritik mod at fastholde torsdag den 7. juni 1979 som EF-valgdag?«

(Spm. nr. 444).

Begrundelse.

Ifølge EF-vedtagelser må optællingen af stemmerne vedrørende EF-Parlamentsvalget først begynde søndag den 10. juni 1979, mens det hidtil har været planen, at den danske afstemning skal foregå torsdag den 7. juni 1979.

Herimod er i den seneste tid fremkommet en række tekniske betænkeligheder. For eks-

empel skete det i et stort indlæg af borgmester Ove Sundberg i 3. sektion af Berlingske Tidende for søndag den 7. januar 1979, side 3. Hvis disse tekniske betænkeligheder skulle have noget på sig, er det nu på tide, at den danske afstemningsdag flyttes væk fra torsdag den 7. juni. Derfor anmodes ministeren om udførligt at kommentere det af borgmester Ove Sundberg anførte.

Besvarelse (17/1 79):

Indenrigsministeren (Enggaard):

I sin begrundelse for spørgsmålet har spørgeren henvist til et indlæg af borgmester Ove Sundberg i Berlingske Tidende den 7. januar 1979. Indledningsvis skal jeg bemærke, at de hensyn, som er anført i borgmesterens indlæg, alle indgik i overvejelserne i forbindelse med fastsættelsen af valgdagen for valget af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet til torsdag den 7. juni 1979. Regeringen fandt imidlertid, at der var andre hensyn, der vejede tungere.

Det er rigtigt, som anført i indlægget i Berlingske Tidende, at der i forbindelse med transport og opbevaring af stemmesedlerne vil opstå en række problemer af sikkerhedsmæssig karakter rundt omkring i kommunerne, idet optællingen af stemmesedlerne først må påbegyndes, når valgbehandlingen er afsluttet i samtlige EF-medlemsstater, dvs. søndag den 10. juni 1979. I den tid, der går fra afstemningens afslutning til optællingens påbegyndelse, må stemmesedlerne opbevares i stemmekasserne, men da det i den danske Europa-Parlamentsvalglov er bestemt, at optællingen skal ske centralt for hele opstillingskredsen, opnår man, at stemmesedlerne fra landets ca. 2.000 afstemningssteder kan opbevares på kun 103 opbevaringssteder.

Indenrigsministeriet har gennemdrøftet problemerne med nogle udvalgte kommuner, og ministeriet arbejder for tiden på et cirkulære til valgbestyrelserne om, hvorledes disse skal forholde sig med hensyn til disse og en række øvrige spørgsmål. Cirkulæret vil blive udsendt i en nær fremtid.

I sit indlæg lægger borgmester Sundberg hovedvægten på en kritik af den fastsatte valgdag, torsdag den 7. juni 1979, og foreslår i stedet søndag den 10. juni 1979. Jeg er enig i, at man herved ville undgå en del af de praktiske vanskeligheder for kommunerne,

[Indenrigsministeren]

idet disse så kunne nøjes med at transportere stemmesedlerne fra afstemningsstederne til optællingsstedet i opstillingskredsene. I indlægget, som ellers er temmelig omfattende, kommer borgmesteren imidlertid stort set kun ind på de tekniske og administrative sider af sagen og berører kun meget sporadisk det, der forekommer mig at være det vigtigste, når man skal tilrettelægge afholdelse af et valg: sikringen af en så høj valgdeltagelse som muligt. Det er her regeringens opfattelse, at der ville være en risiko for en lavere valgdeltagelse, hvis søndag blev fastsat som valgdag, i særdeleshed når søndagen som i dette tilfælde falder inden for sommerhalvåret. Jeg kan ikke frigøre mig fra den noget ubehagelige tanke, at stemmeprocentens størrelse ved valget i et vist omfang kunne komme til at afhænge af den tilfældige omstændighed, om vejret var godt den pågældende dag. Jeg tror i denne forbindelse ikke, at den udvidede adgang til stemmeafgivning pr. brev, som gælder i dag, og som omtales i indlægget, ville afhjælpe denne usikkerhed. Hertil kommer, at en ændring af valgdagen til søndag ville nødvendiggøre en ændring af hele opgørelsesmåden for valget, som er fastsat i Europa-Parlamentsvalgloven, der blev vedtaget med et stort flertal i folketinget efter en grundig udvalgsbehandling.

Det er derfor min opfattelse, at vi bør fastholde torsdag den 7. juni 1979 som valgdato på linie med Storbritannien, Holland og Irland, der alle går til valg denne dag.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (9/1 79) af:

Glistrup (FP):

»Hvordan er udviklingen i den indførsel af højtbeskattede varer, som – legalt eller illegalt – sker uden afgiftsberigtigelse?«

(Spm. nr. 445).

Begrundelse.

Med en finanslov, hvor statsudgifterne løber mere end 39 mia kr. foran skatterne og andre statsindtægter, med en finansminister, der sætter en ære i ikke at spare på statsudgifter, og med en ellevedobling af statsgælden på 5 år (1975–1980) og dermed forbunden kæmpeforøgelse af skatteydernes rente- og afdragsbyrder knuges den ansvarsbevidste

naturligvis af spørgsmålet: Hvor skal dog pengene komme fra til at klare alle de byrder?

Længe har man jo anset tobak og spiritus m.v. som Særinnermalkedyr. Deres ubegrænsethed synes imidlertid nu truet af det tiltagende internationale rejseliv på forskellige smuglergradsniveauer.

Derfor er det blevet vigtigere for folketinget end nogen sinde før løbende at følge med i, hvad der kommer ind i landet uden afgift.

Naturligvis skal man ikke ligefrem disponere som molboerne over for storken i marken ved at sætte flere golde embedsmandsressourcer ind på opgaven. Men så godt som det nu er muligt med de forhåndenværende muligheder at skønne, er det rart at vide, hvor skatteministeren tror vi er henne på nuværende tidspunkt.

Skønnene over udviklingen bedes sammenholdt med udviklingen – i den forløbne tid og skønnet fremover – for, hvad der faktisk kommer i statskassen fra højtbeskattede varer, og i reglerne om, hvad turister af de forskellige slags lovligt kan tage med ind i Danmark uden at skulle betale told eller afgift.

Besvarelse (16/1 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Den legale indførsel af højtbeskattede varer (tobaksvarer og alkoholholdige drikkevarer) uden afgiftsberigtigelse består ganske overvejende af de rejsendes indførsel. Bestemmelserne herom findes i bekendtgørelse nr. 646 af 28. december 1977.

Bestemmelserne om, hvilke mængder højtbeskattede varer danske rejsende, der har opholdt sig mindre end 3 døgn i udlandet, kan indføre afgiftsfrit, har været uændrede siden 1. januar 1973. De afgiftsfri mængder udgør følgende:

	Ved indrejse fra EF-lande	Ved indrejse fra andre lande
Cigaretter ...	40 stk.	40 stk.
Spiritusk	intet	intet
Hedvin	3 liter	2 liter
Bordvin	3 liter	2 liter
Øl	2 liter	2 liter

[Ministeren for skatter og afgifter]

Fra 1. januar 1981 ændres 3 døgnns reglen til en 2 døgnns regel. Fra 1. januar 1982 forhøjes det afgiftsfri kvantum cigaretter til 60 stk. Fra 1. januar 1984 forhøjes det afgiftsfri kvantum bordvin ved indrejse fra EF-lande til 4 liter.

De mængder højtbeskattede varer, der kan indføres afgiftsfrit af danske rejsende, der har opholdt sig mere end 3 døgn i udlandet, var i årene 1973-77 følgende:

	Ved indrejse fra EF-lande	Ved indrejse fra andre lande
Cigaretter ...	200 stk.	200 stk.
Spiritus	¾ liter	¾ liter
eller		
Hedvin	3 liter	2 liter
Bordvin	3 liter	2 liter
Øl	ingen kvantitativ begrænsning	

Fra 1. januar 1978 har de afgiftsfri mængder for danske rejsende, der har opholdt sig mere end 3 døgn i udlandet, udgjort følgende:

	Ved indrejse fra EF-lande	Ved indrejse fra andre lande
Cigaretter ...	300 stk.	200 stk.
Spiritus	1,5 liter	1 normal flaske (0,7-1 liter)
eller		
Hedvin	3 liter	2 liter
Bordvin	3 liter	2 liter
Øl	ingen kvantitativ begrænsning	

Fra 1. januar 1984 forhøjes det afgiftsfri kvantum bordvin ved indrejse fra EF-lande til 4 liter. Aldersgrænsen for afgiftsfri indførsel af højtbeskattede varer er i januar 1979 forhøjet fra 15 år til 17 år.

Der foretages ingen registrering af de mængder højtbeskattede varer, som de rejsende indfører afgiftsfrit i henhold til de ovenfor beskrevne regler. En stikprøvevis undersøgelse, som er foretaget i efteråret 1978 af toldvæsenet, synes at vise, at rejsende, der har opholdt sig mindre end 3 døgn i et andet EF-land, medtager hele den tilladte cigaret mængde, men alene 60 pct. af bordvin mængden og 50 pct. af hedvin mængden.

Disse oplysninger giver imidlertid ikke grundlag for at beregne den samlede indførte mængde højtbeskattede varer, da der ikke foretages optælling af antallet af danske indrejsende.

Omfanget af den illegale indførsel af de omhandlede varer har man ifølge sagens natur intet kendskab til. Af de rapportager, der har foreligget i toldvæsenet, fremgår, at der i de sidste 3 år er konstateret smugleri – såvel erhvervsmæssigt som ikke-erhvervsmæssigt – i følgende omfang:

	Cigaretter	Spiritus
Okt. 1975–		
sept. 1976	3,0 mill. stk.	8.000 flasker
Okt. 1976–		
sept. 1977	3,2 mill. stk.	18.100 flasker
Okt. 1977–		
sept. 1978	7,5 mill. stk.	22.500 flasker

Den kraftige stigning i det sidste år kan bl.a. henføres til afsløringen af et par markante smuglerisager i det pågældende år.

Afgiftsprovenuet af de højtbeskattede varer har i de 3 sidste kalenderår andraget:

Mill. kr.	1976	1977	1978
Cigaretter m.v. ...	3.143	3.627	3.808
Spiritus	1.271	1.506	1.324
Vin og frugtvin ..	439	519	545
Øl	1.716	1.871	1.903

Til *ministeren for offentlige arbejder* (9/1 79) af:

Schak Nielsen (DR):

»Vil ministeren oplyse, om staten vedrørende statslige projekter principielt foretrækker de for de lokale områder bedste og mest miljøvenlige løsninger, eller pålægger den de lokale kommuner og amter selv at bære merudgifter ved eventuelle forbedringer af projektet?«

(Spm. nr. 446).

Begrundelse.

Der sigtes specielt til broen over Kalveboerne.

Da broen nu skal bygges, er det et ønske fra de lokale myndigheder, hovedstadsrådet

[Schak Nielsen]

og Hvidovre kommune, at broens højde hæves fra 7 meter til 14 meter. Begrundelsen er bedre sejlforbindelse for både lystsejlere og fiskere.

Merprisen, 10-11 mill. kr., har været forhandlet med den tidligere minister og foreslået fordelt med ca. 2/3 til hovedstadsrådet og 1/3 til staten.

Da staten tilsyneladende har trukket sit tilbud tilbage, er mit spørgsmål begrundet i, om dette kan være rimeligt, da det under alle omstændigheder er offentlige kasser, der skal betale.

Besvarelse (18/1 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Ved statslige vejprojekter, som jeg efter spørgsmålets baggrund går ud fra sagen drejer sig om, indgår miljøhensyn og andre lokale hensyn som væsentlige elementer i afgørelsen om linieføringens fastlæggelse og den nærmere udformning af projektet. Ved prioriteringen af de enkelte vejanlæg indgår disse hensyn ligeledes i valget mellem projekterne.

Det er på den anden side klart, at økonomiske forhold kan medføre, at man ikke altid kan imødekomme lokale ønsker. Endvidere må man have for øje, at formålet med det pågældende hovedlandevejsanlæg, der principalt vil være at betjene hovedlandevejstrafikken, stadig fuldt tilgodeses.

Nu henviser spørgeren specielt til broen over Kalvebodløbet. Det er rigtigt, at en forhøjelse af broen vil forbedre forholdene for sejladsen på Kalveboderne, men det må på den anden side fremhæves, at en sådan højere bro kombineret med en dæmning på en del af passagen vil betyde forringelse af områdets landskabelige værdier, ligesom en forøgelse af brohøjden også vil betyde en mindre forøgelse af støjbelastningen.

Der er således i miljømæssig henseende både fordele og ulemper ved en forøgelse af brohøjden til 14 m.

Til *finansministeren (9/1 79)* af:

Jørgen Junior (FP):

»Vil ministeren oplyse om indholdet i beregningerne over lønudviklingens betydning for den danske samfundsøkonomi, således

som disse beregninger ser ud på nuværende tidspunkt?«

(Spm. nr. 447).

Begrundelse.

Der henvises til en artikel i Berlingske Tidende for den 9. januar 1979. Det er efter spørgerens opfattelse ganske uanstændigt, hvis de foreliggende oplysninger, der er af afgørende betydning for de kommende måneders udvikling, ikke offentliggøres, således som det tilsyneladende er lovet i politisk-økonomisk udvalg.

Besvarelse (17/1 79):

Finansministeren (Heinesen):

Som svar på spørgsmålet kan jeg for det første oplyse, at der i nær fremtid fra det økonomiske sekretariat i økonomiministeriet udsendes en Økonomisk Oversigt, der bl. a. indeholder en belysning af udviklingen i lønninger, produktion og beskæftigelse. For det andet har spørgsmålet om lønudvikling og den almindelige samfundsøkonomiske udvikling ved flere lejligheder været drøftet i folketingets politisk-økonomiske udvalg. Disse spørgsmål er af meget omfattende og kompliceret natur, og jeg vil vende tilbage til udvalget, når der er udarbejdet et materiale i en sådan form, at det kan danne grundlag for en drøftelse i udvalget.

Til *forsvarsministeren (9/1 79)* af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren redegøre for, hvad han har foretaget for at få ændret den lokale instruks for Birkerød hjemmeværnsdistrikt med dens retningslinier for indblanding i faglige konflikter og afholdelse af møder i private hjem?«

(Spm. nr. 448).

Begrundelse.

I direkte modstrid med forsvarsministerens svar af 24. oktober 1978 på en række spørgsmål, som VS stillede gennem forsvarsudvalget, udtaler kompagnichef Henning Karlsen til bladet København (nr. 23): »Vi har absolut intet hørt ovenfra i forbindelse med sagen, hverken fra forsvarsministeriet eller fra hjemmeværnskommandoen. Ikke en lyd, ikke

[Waldorff]

et ord, vi på nogen måde har kunnet opfatte som en påtale . . .

Vi har i dag nøjagtig de samme instrukser for beredskabsgraden »skærpet opmærksomhed« over for 5. kolonne-virksomhed, som vi hele tiden har haft, altså siden oktober 1977.«

Dette passer unægtelig ret dårligt med, at forsvarsministeren i sit svar af 24. oktober 1978 siger: »De nævnte eksempler (vedr. faglige konflikter og private møder) er nu også fjernet i de lokale bestemmelser, og forholdet er påtalt over for vedkommende hjemmевærnsmyndighed.«

Ifølge kompagnichefen eksisterer bestemmelserne stadig, og påtalen kan man åbenbart se i vejviseren efter,

Besvarelse (16/1 79):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Den 25. september 1978, det vil sige umiddelbart efter, at hr. Waldorff havde stillet sit første spørgsmål (spørgsmål nr. 1226) til mig om hjemmевærnets instrukser, udsendte hjemmевærnskommandoen til bl. a. alle kompagnichefer en skrivelse, hvori indskræpes, »at alle tidligere bestemmelser, direktiver, vejledninger m. v., som er afløst af nye, omgående bliver tilintetgjort af underafdelingen selv eller tilbageleveret til distriktet«.

Som jeg oplyste i mit svar af 24. oktober 1978 på spørgsmål fra forsvarsudvalget, er forholdet blevet påtalt over for vedkommende hjemmевærnsmyndighed.

Hjemmевærnskommandoen har i anledning af nærværende spørgsmål oplyst, at en undersøgelse har vist, at de af hjemmевærnskompagniet i Birkerød i oktober 1977 udsendte beredskabsbestemmelser vedrørende bl. a. »skærpet opmærksomhed« blev inddraget kort tid efter, at sagen første gang blev omtalt i pressen. Da de udleverede bestemmelser var nummererede, har man sikkerhed for inddragelsen.

Jeg kan herudover oplyse, at den i begrundelsen nævnte kompagnichef over for hjemmевærnskommandoen har afvist at have udtalt sig til bladet København, ligesom han ej heller på nogen måde kan tiltræde indholdet af den ham af bladet tillagte udtalelse.

Til *undervisningsministeren (9/1 79)* af:

Alfred Hansen (DR):

»Vil ministeren tage initiativ til ekstrabevilling til Danmarks lærerhøjskoles uddannelsesstilbud inden for de specialpædagogiske områder, specielt den nye speciallæreruddannelse, så folkeskolens muligheder for at klare den tiltagende integration af elever med forskellige handicap øges, og er ministeren enig i, at en øget kursusaktivitet bør oprettes uden for København og Århus, så folkeskolens serviceniveau bliver mere ensartet uanset geografisk beliggenhed?«

(Spm. nr. 450).

Begrundelse.

Med de mange opgaver, folkeskolen allerede har fået og fremover vil få at løse, er det af afgørende betydning, at lærerne får større mulighed for at blive videreuddannet.

Hvis folkeskolen skal kunne indfri de forventninger, der stilles til den i forbindelse med integrationen af handicappede (jfr. særforsorgens udlægning), er det en forudsætning, at der i god tid før særforsorgens udlægning stilles tilstrækkelige bevillinger til rådighed, så lærernes videreuddannelsesmuligheder bliver sikret så tidligt, at de fagligt vil være i stand til at løse de stillede opgaver.

Ved tildeling af midler til Danmarks lærerhøjskoles uddannelsesstilbud må det sikres, at også lærere uden for København og Århus får et reelt uddannelsesstilbud. I øjeblikket er f. eks. såvel fynske som sønderjyske læreres uddannelsesmuligheder alt for ringe og utidsvarende.

I øvrigt henvises til betænkning vedrørende de specialpædagogiske uddannelser fra Skov Jørgensen-udvalget samt til afdeling for specialpædagogik ved Danmarks lærerhøjskole.

Besvarelse (17/1 79):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Undervisningsministeriet er opmærksomt på de problemer, der gør sig gældende i forbindelse med dækning af behovet for uddannelsesstilbud inden for de specialpædagogiske områder.

Betænkningen fra udvalget vedrørende de specialpædagogiske uddannelser behandles for tiden internt i ministeriet, specielt hvad angår de økonomiske konsekvenser og mu-

[Undervisningsministeren]

ligheder, idet betænkningens forslag medfører ret store bevillingskrav. Betænkningen blev endvidere i efteråret sendt til høring i berørte uddannelsesråd og skal derefter til høring hos organisationer og institutioner. Ministeriet er indstillet på at søge tilvejebragt en samlet finansieringsplan med henblik på dækning af behovet for specialpædagogiske uddannelsestilbud efter behandlingen af betænkningens forslag.

Danmarks lærerhøjskole gennemfører en landsdækkende virksomhed, hvad angår specialpædagogiske grundkurser (svarende til betænkningens trin I, men med større timetal), og i 1978-79 gennemføres der således kurser i 18 byer.

Fra 1978-79 har man foretaget en omlægning af videregående kurser til speciallæreruddannelsen på linie med betænkningens trin II. Fællesuddannelsen (trin II a), der er det indledende kursus, gennemføres i 6 byer i 1978-79, og der tilsigtes således også på dette trin rimelig landsdækning, bl. a. ved at kurset kan placeres i forskellige byer fra år til år.

I 1979-80 startes kurser på den specielle del (trin II b) i København og Århus. Da der her er tale om fuldtidskurser med fuld vikardækning, er der ikke samme behov for landsdækkende udbredelse, som hvad angår den øvrige kursusvirksomhed, men også på dette trin bør mulighederne for bredere landsdækning overvejes. Mulighederne for udvidelse af den samlede kursusvirksomhed i 1980 og videre frem, herunder spørgsmålet om landsdækningen på de forskellige trin, vil indgå ved behandlingen af betænkningens forslag.

Til indenrigsministeren (10/1 79) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren tage afstand fra det flertal i Sønder sø kommunalbestyrelse, som har vedtaget at bruge 2.000 kr. for én nat pr. person til et såkaldt internatkursus for en lang række afdelingschefer, konsulenter og borgmesteren i Sønder sø kommune?«

(Spm. nr. 453).

Begrundelse.

Det fremgår af Fyens Stiftstidendes forside den 9. januar 1979, at et flertal i Sønder sø kommunalbestyrelse har vedtaget at bruge

50.000 gode danske skattedyderkroner for en række af kommunens topfolk, hvoraf de 20.000 kr. skal anvendes til et såkaldt internatkursus i halvandet døgn, hvilket ifølge Stiftstidende bliver 2.000 kr. pr. næse.

Det slår selv de værste af de ministre, som elsker at hygge sig i udlandet for skattedydernes surt tjente penge.

De 30.000 kr. skal bruges til at skaffe rene linier i den kommunale administration, således at de kommunale topchefer kan finde ud af, hvordan de mange nye byrder skal fordeles. Borgmesteren, som er partifælle til ministeren, kalder det en reorganisering. Dette til trods for, at der for ikke så længe siden blev anvendt ca. 100.000 kr. i kommunen til en såkaldt kompetencefordelingsplan, der skulle danne grundlag for, hvordan administrationen skulle køres i Sønder sø kommune.

Det kan ikke hjælpe noget, at vi fortsat tillader de kommunale råd at misbruge deres selvstyre til at bruge løs for fuldt drøn af skattekronerne. Ministeren må anstændigvis stoppe dette vanvid og forklare sin partifælle borgmester Jørgen Larsen, at internat er en tidligere betegnelse for en institution, hvor børn fik kost, logi og undervisning. Dette skulle det ikke være nødvendigt at lave for voksne mennesker og slet ikke i denne enorme luksusklasse, man her påtænker at anvende. Det er og bliver forkert at flotte sig for andres penge.

Besvarelse (19/1 79):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at det pågældende kursus indgår som led i en reorganisering af den kommunale forvaltning i Sønder sø kommune. Det er kommunalbestyrelsen, der må afgøre, hvorledes denne reorganisering skal gennemføres, herunder om der som led heri skal afholdes et opholdskursus. Det ville derfor være udtryk for manglende respekt for det lokale selvstyre, hvis jeg – således som sagen er oplyst – begyndte at kommentere kommunalbestyrelsens beslutning på den af hr. Voigt ønskede måde.

Til socialministeren (10/1 79) af:

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

[Uwe Jensen (Ribe a.)]

»Vil ministeren forhindre, at det offentlige via bistandslovens § 37 blander sig i arbejds-konflikter?«

(Spm. nr. 454).

Begrundelse.

I SM (Sociale Meddelelser) nr. 0-112-78 af 8. december 1978 udsendt af den sociale ankestyrelse beskrives en situation, hvor en kommune giver afslag på at betale et forhøjet fagforeningskontingent. Forhøjelsen er en følge af en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse.

Afslaget ankes til den pågældende kommunes amtsankenævn, der pålægger kommunen at betale, en afgørelse, som den sociale ankestyrelse konfirmerer.

Der står intet i bistandsloven om, at det påhviler det offentlige at betale kontingentforhøjelser hidrørende fra overenskomststridige konflikter, og det kan ikke være afgørende, at pågældendes firma ikke var involveret.

Der kan have været mange andre landet over på § 37-hjælp, der har fået denne forhøjelse betalt af det offentlige, og det er urimeligt, at det offentlige på den måde blander sig i arbejdsmarkedsforhold og holder den ene part skadesløs.

Afgørelsen, at kommunen skal betale forhøjet kontingent til en ægtefælle, der ikke selv har været ansat i konfliktramt virksomhed, synes at bryde med hidtidigt princip om, at bistandsloven skal være neutral over for kollektive arbejdsconflikter.

Besvarelse (17/1 79):

Socialministeren (Erling Jensen):

Når en person har været ude for ændringer i sine forhold, der bevirker, at pågældende i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til eget eller familiens underhold, yder det offentlige, jfr. bistandslovens § 37, en sådan hjælp, at det modvirker, at de hidtidige levevilkår i væsentlig grad forringes.

Formålet med hjælpen er således i første række så vidt muligt at undgå, at korterevarende vanskeligheder – f.eks. arbejdsløshed – får afgørende indflydelse på pågældendes og familiens fremtidige levevilkår.

Ifølge betingelserne i bistandslovens § 38 bygger hjælpen efter lovens § 37 derfor også på den forudsætning, at tilknytningen til arbejdsmarkedet bevares.

Når fagforeningskontingent og lignende i pkt. 14 i socialministeriets cirkulære af 3. november 1975 om kontanthjælp efter bistandsloven nævnes som eksempel på faste udgifter, hvortil der kan ydes hjælp, skyldes dette netop ønsket om at medvirke til at bevare denne tilknytning til arbejdsmarkedet.

Såfremt et fagforeningskontingent forhøjes, er det – uanset hvad forhøjelsen skyldes – derfor i overensstemmelse med formålet med hjælpen, at denne ydes med det fulde beløb, idet manglende betaling af det forhøjede kontingent kunne stille sig hindrende i vejen for fortsat medlemskab.

Til *socialministeren* (10/1 79) af:

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt alle Sociale Meddelelser er retningsgivende for de sociale forvaltningers afgørelser eller det kun er nogle af dem, medens resten bare er til orientering?«

(Spm. nr. 455).

Begrundelse.

Kommunerne modtager en strøm af SM-meddelelser fra så forskellige steder som diverse amtsankenævne, sikringsstyrelsen, socialministeriet og den sociale ankestyrelse.

De indsendes til et eller andet centralt kontor, hvorfra de fordeles til samtlige landets kommuner, hvor forvaltningsmedarbejdere, politikere og rådgivergrupper forventes at sætte sig ind i dem.

Den generelle opfattelse er, at det kun er SM'er fra den sociale ankestyrelse, der kan danne præcedens, medens resten betragtes som noget, man kan rette sig efter, hvis det i øvrigt passer til den praksis, man selv i forvejen har, og ellers er noget, man ikke behøver at tage sig af.

Hvis det er tilfældet, er det et meget stort spild af folks tid, af papir og penge. Derfor spørgsmålet.

På kurser, der har været afholdt i efteråret 1978 mellem socialforvaltningernes personale og ankenævnene og den sociale ankestyrelse, er det blevet fastslået, at der må skelnes mel-

[Uwe Jensen (Ribe a.)]

lem amsankenævnsafgørelser, som ikke kan danne præcedens, og afgørelser truffet af den sociale ankestyrelse.

Denne praksis skønnes uhensigtsmæssig. Det eneste rigtige vil være kun at udsende præcedensskabende materiale.

Kommunerne bør helt klart have at vide, hvad de skal rette sig efter, og udsendelse af nødvendige SMer bør begrænses, subsidiært stoppes.

Besvarelse (19/1 79):

Socialministeren (Erling Jensen):

En afgørelse fra socialministeriet eller fra den sociale ankestyrelse kan ikke indbringes for højere administrativ instans. En sådan afgørelse er retningsgivende, når den går ud på fortolkning af gældende regler, og skaber derfor præcedens for andre tilfælde.

Ud over det begrænsede område, på hvilket socialministeriet kan træffe egentlige afgørelser, udsender ministeriet – til uddybning af cirkulærebestemmelser – lejlighedsvis meddelelser om, hvorledes lovreglerne skal forstås. Sådanne meddelelser er retningsgivende på samme måde som ministeriets cirkulærer.

Andre afgørelser end de nævnte er kun vejledende. Et amsankenævns afgørelse i en sag, der ikke kan indbringes for højere instans, er således ikke bindende for andre amsankenævni.

Det er i forretningsordenerne for amsankenævnene og revaliderings- og pensionsnævnene fastsat, at principielle afgørelser eller afgørelser af almindelig interesse skal offentliggøres.

Meddelelse om afgørelser udsendes således i Sociale Meddelelser, også hvor de ikke danner præcedens, idet de kan have betydning ved afgørelsen af lignende sager og dermed være en hjælp ved behandlingen af sådanne sager og en hjælp i kommunernes virksomhed for at vejlede og rådgive. Sådanne afgørelser udgør dog kun en mindre del af de meddelte afgørelser, idet principielle afgørelser fra den sociale ankestyrelse udgør 60–70 pct. af de offentliggjorte afgørelser. Der skønnes ikke for tiden at være grund til at ændre den praksis med hensyn til offentliggørelse, som hidtil har været fulgt.

Til *miljøministeren* (10/1 79) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren tage skridt til at sikre, at der til renseanlægget Lynetten i København ikke udledes kemikalier, der nødvendiggør overfladebehandling af anlæggets betonbassiner?«

(Spm. nr. 456).

Begrundelse.

Ifølge miljøministeriets bekendtgørelse om kemikalieaffald (nr. 121 af 17. marts 1976) § 6 skal virksomheder, på hvilke der fremkommer kemikalieaffald ... aflevere dette på et af kommunalbestyrelsen anvist sted, medmindre affaldet afhentes ved kommunalbestyrelsens foranstaltning. I et bilag til bekendtgørelsen er angivet, hvad der forstås ved kemikalier, herunder f. eks. alle tænkkelige syrer og syreholdige forbindelser.

Overholdes denne bekendtgørelse, skulle udslip af større koncentrationer af kemikalieaffald til spildevandssystemet være undgået.

Da det imidlertid næppe er muligt helt at undgå udledning af kemikalier til spildevandssystemet (f. eks. ved skylning af proceskar), har miljøstyrelsen udsendt Vejledende bestemmelser for udledning af spildevand (nr. 6, juli 1974).

Heraf fremgår det bl. a., at pH-værdien af spildevandet ved tilløbet til renseanlægget bør ligge i intervallet 6,5–9,0 (altså ikke være surt), at spildevandet ikke bør kunne fremkalde materielle skader på renseanlæggets konstruktioner eller installationer, og at tilladelser til afledning af spildevand til offentlige eller private kloaknet bør fastlægges under hensyn til beskyttelse af personale ved kloaknettet.

Ud fra ovenstående forekommer det besynderligt, at det skulle være nødvendigt at overfladebehandle betonen på Lynetteanlægget. Det er især bemærkelsesværdigt, at stadsingeniøren for Københavns kommune har bedt den rådgivende ingeniør for Lynetten undersøge alternative behandlingsforslag ud fra bl. a. svovlsyrebestandighed.

Så længe pH er højere end 6,5, skulle rå beton ikke kunne angribes.

At overfladebehandle betonen kan således kun begrundes ud fra to forhold:

1) At anlægget skal kunne modtage ulovligt spildevand.

[Waldorff]

2) At Københavns kommune ønsker at spare mandskab til rengøring.

Ministeren bedes derfor sørge for, at det i hvert fald ikke er det første forhold, der kan begrunde en overfladebehandling af betonen.

Besvarelse (18/1 79):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som over for mig oplyser, at det i henhold til miljøministeriets bekendtgørelse nr. 121 af 17. marts 1976 påhviler hovedstadsrådet at føre tilsyn med, at Københavns kommune har etableret de fornødne modtagefaciliteter for kemikalieaffald, at det ifølge miljøministeriets bekendtgørelse nr. 177 af 29. marts 1974 ligeledes påhviler hovedstadsrådet at føre tilsyn med, at Københavns kommune udøver den fornødne kontrol med tilløbet af spildevand til kloaknettet, og at det ifølge bekendtgørelse nr. 121 af 17. marts 1976 er Københavns kommune, der har tilsynet med, at virksomheder, på hvilke der fremkommer kemikalieaffald, afleverer det på de anviste modtagelokaliteter.

På denne baggrund vil miljøstyrelsen indhente oplysninger dels hos Københavns kommune, dels hos hovedstadsrådet. Når jeg fra miljøstyrelsen har modtaget disse oplysninger, vil jeg orientere spørgeren.

Til *landbrugsministeren (11/1 79)* af:

Svend Haugaard (RV):

»Hvor mange gårde følger med ved overtagelse af Schackenborg gods, hvor store er disses arealer, og vil det ikke være mere i overensstemmelse med normal praksis ved dispensation fra de øvrige erhvervsregler for landbrugsejendomme, at der højst tillades erhvervelse af to ejendomme?«

(Spm. nr. 458).

Besvarelse (17/1 79):

Landbrugsministeren (Kofod):

Overtagelsen omfatter foruden selve Schackenborg Slot med tilhørende park 5 gårde, der er undergivet landbrugspligt, nemlig:

Slotfelt	af areal ca. 63,5 ha
Sødamgård	af areal ca. 55 ha
Røj	af areal ca. 127 ha

Rosinfeldt og Trøjborg af areal ca. 123 ha
Solvig af areal ca. 352 ha

Overtagelsen omfatter endvidere Slotskroen med et jordtilliggende på 3,5 ha. Denne ejendom er også noteret som landbrugsejendom.

Det er rigtigt, at dispensationspraksis efter landbrugsloven er ret restriktiv. Det ville derfor, hvis der ikke forelå ganske særlige forhold, være i overensstemmelse med normal praksis kun at tillade erhvervelse af højst 2 ejendomme.

De særlige forhold, der gør sig gældende i den foreliggende sag, er især, at ejendomme ved dispositionen bevares i dansk eje, hvilket må tillægges særlig betydning i denne del af landet, samt at dronningen og prins Henrik i deres ansøgning har meddelt, at prins Joachim vil blive uddannet landbrugsmæssigt og således derved til sin tid vil kunne opfylde landbrugslovens formål om forsvarelig landbrugsmæssig drift.

Hertil kommer, at der, selv om godset omfatter en række gårde, er tale om en samlet driftsenhed, hvis driftsstruktur må anses for hensigtsmæssig og nødvendig i landbrugsmæssig henseende og for at kunne danne grundlag for en bevarelse af det historisk og nationalt betydningsfulde Schackenborg Slot, hvis bygninger og interiører repræsenterer betydelige kulturhistoriske værdier.

Til *miljøministeren (11/1 79)* af:

Westh (S):

»Finder ministeren, at den opbygning og placering, fredningsadministrationerne har fået i de enkelte amtskommuner efter 1. januar 1979, sikrer, at fredningsinteresserne får den stærke placering, som var en af forudsætningerne for den nye naturfredningslov?«

(Spm. nr. 459).

Begrundelse.

I forarbejderne til den nye naturfredningslov lagde regeringen stærkt vægt på at sikre fredningsinteresserne en stærk og selvstændig placering i amtsadministrationerne. I bemærkninger til lovforslaget taltes der således om at sikre fredningsinteresserne en selvstændig røst og identitet.

Folketingsudvalget lagde også i sin behandling vægt på dette, hvilket fremgår dels af udvalgets spørgsmål nr. 29 og 42, dels af

[Westh]

udvalgets betænkning. Jeg meher, at ministerens tilkendegivelse i spørgsmål 29 om, at afvejning af fredningsinteresser i forhold til andre sektorer skal foregå på et politisk niveau og ikke på administrativt niveau, er meget vigtig, og jeg ønsker med spørgsmålet at få opklaret, om intentionerne bag den nye lov er blevet opfyldt.

Besvarelse (16/1 79):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Den administrative opbygning af fredningssektoren efter den tidligere naturfredningslov, med fredningsplanudvalg og statslige sekretariater, gav fredningsinteresserne mulighed for i de enkelte amter at blive varetaget på lige fod med de øvrige interesser på arealanvendelsesområdet.

Dette var baggrunden for, at den administrative og politiske placering af fredningsopgaverne i amtskommunerne blev drøftet mellem de regionale myndigheder, Amtrådsforeningen og miljøministeriet i forbindelse med udarbejdelsen af den ny naturfredningslov.

Udgangspunktet for disse drøftelser var, at der måtte formuleres retningslinier for fredningsopgavernes placering, der sikrede fredningsinteresserne en selvstændig røst og identitet i amtskommunernes politiske og administrative struktur.

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget til den ny naturfredningslov, indebærer varetagelsen af disse hensyn, dels at den administrative bistand til amtrådene samles under en selvstændig enhed i den amtskommunale forvaltning, dels at behandlingen af fredningsmæssige spørgsmål sker på en sådan måde, at den endelige afvejning mellem fredningsinteresserne og andre interesser foretages i et politisk forum. I de enkelte amtskommuners administrative struktur skulle fredningsadministrationen således placeres på linie med de enheder, der varetager andre sektorinteresser på arealanvendelsesområdet. Disse rammer for den fremtidige amtskommunale fredningsadministration, der blev tiltrådt af Amtrådsforeningen, blev lovfæstet i den ny lov i § 65 c, der har følgende ordlyd:

»Amtrådet, i hovedstadsområdet dog hovedstadsrådet, opretter en fredningsadministration under en amtsfredningsinspektør eller tilsvarende stilling.

Stk. 2. Den pågældende bistår amtrådet, henholdsvis hovedstadsrådet, ved udøvelsen af dets beføjelser i henhold til naturfredningsloven samt i forbindelse med andre afgørelser, der berører fredningsmæssige interesser.«

Disse rammer, sammenholdt med bemærkningerne til lovforslaget, var efter miljøministeriets opfattelse egnede til at sikre fredningsinteresserne en tilfredsstillende administrativ placering i den regionale struktur uden at påtvinge amtrådene en standardorganisation, der var ude af harmoni med de enkelte amtskommunale forvaltnings opbygning.

Den opbygning og placering, fredningsadministrationerne har fået i de enkelte amtskommuner efter den 1. januar 1979, tilgodes efter det over for miljøministeriet oplyste de hensyn til fredningsinteressernes administrative placering, som var en af forudsætningerne for den ny naturfredningslov. Den administrative struktur er ikke ens i samtlige amtskommuner, men fredningsadministrationerne er som selvstændige enheder placeret på linie med de enheder, der varetager andre sektorinteresser på arealanvendelsesområdet.

For så vidt angår fredningsrådets indplacering i amtrådernes politiske struktur forudsætter lovforslagets bemærkninger, at fredningsplanlægningen placeres under økonomiudvalget ud fra denne opgaves nære slægtskab med økonomiudvalgets opgaver i øvrigt, herunder ikke mindst regionplanlægningen, idet økonomiudvalget dog kan forelægge disse spørgsmål til forberedelse i udvalget for teknik og miljø. Amtrådets øvrige beføjelser på fredningsområdet henlægges til udvalget for teknik og miljø, idet det i forvejen har ansvaret for den amtskommunale behandling af sager efter den øvrige arealanvendelseslovgivning.

Normalstyrelsesvedtægten for amtskommunerne er i øjeblikket ved at blive ændret i overensstemmelse hermed i samarbejde mellem indenrigsministeriet, miljøministeriet og Amtrådsforeningen.

Som det fremgår af det ovenstående, er den opbygning og placering, fredningsopgaverne har fået i amtskommunernes administrative og politiske struktur pr. 1. januar 1979, i overensstemmelse med den ny naturfredningslovs forudsætninger.

[Miljøministeren]

Jeg kan i øvrigt i denne forbindelse oplyse, at den tidligere miljøminister under folketingsbehandlingen af lovforslaget gav tilsagn om, at han ville følge fredningsarbejdet, og at folketingets miljø- og planlægningsudvalg ville blive orienteret herom, når der efter et par års forløb er indhøstet erfaringer med lovens administration. Spørgsmålet om fredningsinteressernes administrative og politiske varetagelse i amtskommunerne vil indgå i denne redegørelse.

Til *socialministeren* (11/1 79) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren sørge for, at den mulighed, der i bekendtgørelsen om hvilende sygesikring er til stede for beboere på plejehjem til at blive tilset af egen praktiserende læge, bliver opretholdt, så længe undersøgelsen om dette forhold pågår og der ingen afklaring er sket?«

(Spm. nr. 460).

Besvarelse (17/1 79):

Socialministeren (Erling Jensen):

Socialministeriet skal oplyse, at bekendtgørelse af 17. marts 1976 om hvilende sygesikringsret ikke giver beboere på plejehjem ret til at vælge egen læge.

Efter reglerne i den pågældende bekendtgørelse gælder, at hvis der under ophold på plejehjem er draget omsorg for beboernes sygebehandling, er beboerne ikke sygesikret efter reglerne i sygesikringsloven og har folgelig heller ikke ret til at vælge egen læge.

Det er kommunalbestyrelserne, der træffer bestemmelse om lægebetjeningen af plejehjem.

Nogle plejehjem har en fast læge, der sørger for al behandling af plejehjemsbeboerne. Beboerne på disse plejehjem er ikke omfattet af sygesikringen og kan ikke vælge egen læge.

Andre plejehjem har en ordning, hvor beboerne fortsat er sygesikret og har deres egen læge.

Endelig er der plejehjem, hvor der gælder en kombineret ordning. På disse plejehjem kan beboerne vælge mellem at være tilknyttet plejehjemmets faste læge eller være sikret efter sygesikringsloven, så de kan vælge egen læge.

Baggrunden for, at mange plejehjem har en fastlægeordning, er dels et ønske om ensartethed i behandlingen og dels hensynet til de administrative og samfundsøkonomiske fordele ved en sådan ordning.

Som det er fru Yvonne Herløv Andersen bekendt, er spørgsmålet om lægebetjeningen af plejehjem under overvejelse. Efter anmodning fra socialministeriet undersøger sikringsstyrelsen for tiden det pågældende spørgsmål i samarbejde med socialstyrelsen, Amtrådsforeningen og Kommunernes Landsforening. Når resultatet af undersøgelsen foreligger, vil ministeriet tage sagen op til overvejelse.

Socialministeriet har ikke til hensigt at ændre bekendtgørelsen om hvilende sygesikringsret, før den nævnte undersøgelse er afsluttet.

Til *justitsministeren* (11/1 79) af:

Ib Christensen (DR):

»Vil ministeren tage skridt til ajourføring af taksten for forkyndelse af stævninger?«
(Spm. nr. 463).

Begrundelse.

Taksten for forkyndelse af en stævning var i 1972 7 kr. og blev i 1976 sat op til 8 kr.

I samme tidsrum er vidnegodtgørelsen sat op fra 20 til 40 kr., ligesom der også er sket en fordobling af vederlaget for domsmænd. Retsbetjente har fået en væsentlig lønforhøjelse.

En postforkyndelse koster 13,50 kr.

Stævningsmændene regner selv med ca. ½ times arbejde pr. stævning. Det forekommer på denne baggrund ikke rimeligt, at der ikke er sket en ajourføring af taksten for forkyndelse af stævning.

Som bidrag til en finansiering af omkostningerne ved en forhøjelse af taksten for stævninger kunne ministeriet f. eks. forhøje mindsteafgiften, som private må betale for en stævning, fra 50 kr. til 100 kr.

Besvarelse (17/1 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Vederlaget til stævningsmænd for forkyndelse af stævninger er ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 458 af 13. september 1976 med virkning fra den 1. oktober 1976 fastsat

[Justitsministeren]

til 8 kr. pr. forkyndelse. Herudover ydes der stævningmændene kørselsgodtgørelse beregnet efter den laveste takst, for tiden 58 øre pr. km.

Stævningmændenes Landsforening har i 1978 over for justitsministeriet rejst spørgsmål om forhøjelse af vederlaget til stævningmænd for forkyndelser. På baggrund af udviklingen i de senere år bør der også efter justitsministeriets opfattelse ske forhøjelse af det nævnte vederlag. Justitsministeriet har forelagt spørgsmålet for finansministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet, der har tiltrådt en forhøjelse til 9 kr. pr. forkyndelse. Justitsministeriet undersøger i øjeblikket de bevillingsmæssige muligheder for gennemførelse af en forhøjelse.

Til *statsministeren* (11/1 79) af:

H. C. Hansen (FP):

»Vil statsministeren som konsekvens af sin besvarelse af spørgsmål nr. 404 vedrørende ministerrejser tage initiativ til at reducere skatteborgernes opbevaringspligt af bilag?«
(Spm. nr. 464).

Begrundelse.

Det er ikke rimeligt, at staten opretholder ovennævnte opbevaringspligt, når den ikke agter selv at opfylde den. I sagen mod advokat Mogens Glistrup er man i nogle forhold gået tilbage til 1963, og for enhver skatteborger kan skattevæsenet med største nidkærhed forlange såkaldt millimeterretfærdighed til sidste krone. Det virker derfor efter min mening anstødeligt for almindelig retsopfattelse, at statsministeren for politikere og ministre ikke ønsker at opfylde krav, som landets skatteborgere gennem magtudøvelse og trussel om straf må underkaste sig. Opbevaringspligt har ingen berettigelse, hvis udlevering nægtes, og statsministeren bør ikke gå i spidsen ved at bryde tingets forretningsorden.

Besvarelse (18/1 79):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg må afvise det af spørgeren fremsatte ønske om en ændring af skatteborgernes opbevaringspligt for bilag.

Når spørgeren henviser til min besvarelse af spørgsmål nr. 404, må jeg pege på, at jeg heri overhovedet ikke har sat spørgsmålstegn

ved opbevaringspligt for offentlige bilag. Tværtimod har jeg naturligvis forudsat, at bilag opbevares, så de kan forelægges rigsrevisionen i overensstemmelse med gældende regler.

Til *socialministeren* (11/1 79) af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Hvor stor en procentdel af pensionisterne modtager en boligydelse, der sikrer, at de ikke skal betale mere end 15 pct. af husstandsindkomsten til boligudgift?«

(Spm. nr. 465).

Begrundelse.

Hovedprincippet i loven om boligydelse til pensionister fastsætter, at pensionisten ikke skal betale mere end 15 pct. af husstandsindkomsten for sin bolig ekskl. varme. Imidlertid begrænses loven af reglen om, at der højst kan ydes 12.720 kr. om året i boligydelse, og af reglen om, at selve boligudgiften kun medregnes med et beløb, der ikke overstiger 24.100 kr. årligt.

Til *socialministeren* (11/1 79) af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Hvor stor en procentdel af pensionisterne er udelukket fra at modtage fuld eller nedsat boligydelse, fordi deres boligstørrelse eller andre forhold ikke stemmer overens med lovens krav om boligens kvalitet?«

(Spm. nr. 466).

Begrundelse.

I lov om boligydelse til pensionister er der opstillet en række betingelser for at opnå boligydelse. Disse krav går bl. a. på boligens størrelse målt i antal af rum i forhold til husstandens størrelse, men ikke på lejlighedens størrelse i areal. Der er endvidere nogle krav om boligens standard, herunder om wc i tilknytning til boligen m.m.

Mange pensionister er på grund af disse krav afskåret fra at opnå boligydelse. De er på den anden side ikke sikret, at de kan få tilbud om en anden bolig, der opfylder lovens krav, og vil derfor ikke få glæde af den ny lov.

Til *socialministeren* (11/1 79) af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Hvor stor en procentdel af pensionisterne har fået nedsat deres boligydelse eller fået afslået deres ansøgning herom som følge af maksimumsgrænsen for boligydelse på 12.720 kr. årligt eller maksimumsgrænsen for den årlige boligudgift på 24.100 kr.?«

(Spm. nr. 467).

Begrundelse.

De to nævnte regler, der begrænser adgangen til at opnå boligydelse, rammer både ejere og lejere. Omfanget af deres virkninger var imidlertid ikke kendt, da loven om boligydelse for pensionister var til behandling i folketinget. Efter at loven nu er trådt i kraft, må det forudsættes, at deres virkning kan gøres op.

Til *socialministeren* (11/1 79) af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Hvor stor en procentdel af pensionisterne har fået direkte nedslag i deres pension, når de samlede nettovirkninger af pension, skat og boligudgift gøres op?«

(Spm. nr. 468).

Begrundelse.

Såvel gennem dagspressen som gennem personlige henvendelser er det blevet klart, at et stort antal pensionister har fået særdeles lidt ud af pensionsreformen, der trådte i kraft pr. 1. januar 1979. For nogles vedkommende betyder samspillet mellem skat, pension og boligydelse efter de nye regler, at der er tale om direkte nedslag i pensionerne. Det er derfor ønskeligt, at der for det første skabes en oversigt over, hvor mange det drejer sig om, og for det andet, at socialministeren tilkendegiver en holdning til, hvormed de pågældende pensionister vil blive holdt skadesløse.

Til *socialministeren* (11/1 79) af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Hvor stor en procentdel af pensionisterne modtager i dag højere udbetalt pension, end de modtog pr. 1. december 1978, hvor stor en procentdel får mere end 49 kr. mere om måneden, hvor mange procent af de enlige får en månedlig forhøjelse på 120 kr. eller

derover, og hvor stor en procentdel af ægtefæller modtager hver mindst 132 kr. mere om måneden ud over den særlige regulering til pensionistægtepar?«

(Spm. nr. 469).

Begrundelse.

Pensionsreformen har været en stor skuffelse for mange pensionister. På baggrund af den store reklamekampagne, der har været ført, havde mange pensionister forventet en reel forbedring af deres levevilkår. Det er en kendsgerning, at der anvendes 940 mill. kr. af den sociale pensionsfonds midler i april 1977-priser, men tilsyneladende er det kun de bedst stillede pensionister, der får andel i forbedringerne. Hidtil har det ikke været muligt at få et klart overblik over, hvor mange det drejede sig om. Det er derfor ønskeligt, at der nu, da udbetalingerne er sat i værk, gives et overblik over fordelingen af fondens midler.

Besvarelse af spm. nr. 465-469 (19/1 79):

Socialministeren (Erling Jensen):

Loven om boligydelse til pensionister trådte i kraft den 1. januar 1979. Der foreligger ikke så kort tid efter lovens ikrafttræden et statistisk grundlag og et overblik over lovens virkninger, som kan belyse de stillede spørgsmål.

I forbindelse med etableringen af det administrative system for boligydelsen vil der blive udarbejdet en omfattende, landsdækkende statistik i lighed med den årlige statistik på pensionsområdet. Socialministeriet har fra starten prioriteret færdiggørelsen af denne statistik meget højt. Det vil dog vare 1-2 måneder, før statistikken foreligger.

Til brug ved en delvis besvarelse af spørgsmål 465-467 har socialministeriet anmodet Kommunedata om at foretage en opgørelse af udbetalingerne af boligydelsen for lejere i januar måned. Opgørelsen dækker Sjælland bortset fra København og Frederiksberg m. fl.

Der indgår i undersøgelsen godt 30.000 pensionisthusstande, hvilket svarer til 20-25 pct. af de pensionisthusstande, der fik boligskring som lejere i december 1978. Der er stort set udelukkende tale om pensionisthus-

[Socialministeren]

stande, der også modtog boligsikring i december 1978.

Opgørelsen fra Kommunedata viser, at godt 11 pct. af husstandene fik udbetalt lovens maksimumsbeløb på 1.060 kr. om måneden. Endvidere viser undersøgelsen, at 1,2 pct. af husstandene havde en husleje på 24.100 kr. eller derover.

Det er endvidere søgt belyst, hvor mange husstande der fik beregnet egenbetaling som henholdsvis 15 pct., 20 pct. eller 25 pct. af husstandsindkomst på grundlag af antallet af værelser i boligen. Der skal betales en egenbetaling på 15 pct., såfremt der i lejligheden ikke er mere end 1 værelse mere end antal husstandsmedlemmer. Der skal betales 20 pct., hvis der er 2 værelser mere, og endelig skal der betales 25 pct. i egenbetaling, såfremt der er 3 eller flere værelser mere end antallet af husstandsmedlemmer.

Opgørelsen viste, at knap 80 pct. af samtlige husstande fik beregnet deres boligydelse efter 15 pct.-reglen, ca. 17 pct. fik beregnet boligydelsen efter 20 pct.-reglen og ca. 3 pct. efter 25 pct.-reglen.

Den maksimale udbetaling af boligydelsen på 1.060 kr. om måneden betyder formentlig, at en del af de ca. 11 pct. af pensionisterne, der får maksimum i boligydelse, har en højere egenbetaling end 15 pct. Tages dette i betragtning, vil antallet af husstande, som betaler 15 pct. af husstandsindkomsten, formentlig være omkring 70 pct.

Socialministeriet er opmærksomt på, at man skal være varsom med at drage slutninger på landsbasis af en stikprøveundersøgelse. På den anden side er denne stikprøveundersøgelse så stor, at en opgørelse på landsbasis næppe ville give et væsentligt anderledes resultat.

For så vidt angår spørgsmålene 468 og 469 foreligger der heller ikke et statistisk grundlag og oplysninger, der giver socialministeriet mulighed for at besvare de stillede spørgsmål. Socialministeriet har kontakt med Kommunedata med henblik på, om det vil være muligt at fremskaffe de ønskede oplysninger, der kræver undersøgelse af det komplicerede samspil af pensionslovgivning, skattelovgivning og boliglovgivning.

Socialministeriet vil senere over for folketingets socialudvalg redegøre for virkningen af de ændringer, der er sket 1. januar 1979,

herunder udfaldet af Kommunedatas undersøgelser.

Til *miljøministeren* (12/1 79) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren i fortsættelse af svar på mine spørgsmål nr. 79 og nr. 134 oplyse, hvilke resultater tilsynsmyndighederne er kommet til ved udøvelsen af deres tilsynspligt efter bekendtgørelse nr. 177 af 29. marts 1974 om tilsyn med spildevandsanlæg og med forurening af vandområder?«

(Spm. nr. 471).

Begrundelse.

I sit svar på spørgsmål nr. 134 oplyser miljøministeren, at jeg vil blive orienteret, når ministeren har fået de fornødne oplysninger fra miljøstyrelsen.

Da der nu er gået nogen tid, må det være på tide, at jeg kan få et svar.

Besvarelse (18/1 79):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Som anført i min besvarelse af spørgsmål nr. 134 har jeg bedt miljøstyrelsen om at indhente oplysninger hos Tølløse kommunalbestyrelse og Vestsjællands amtsråd om tilsynet med Sønderstrup Sæbefabriks spildevandsudledning.

På baggrund af de oplysninger, miljøstyrelsen nu har modtaget fra de lokale myndigheder, har styrelsen oplyst følgende:

»Vestsjællands amtsråd har i skrivelse af 11. december 1978 oplyst, at Sønderstrup Å neden for tilløbet fra Sønderstrup Sæbefabrik har været undersøgt med jævne mellemrum siden 1971, og at åen indtil juni 1977 har været bedømt til forureningsgrad IV (overordentlig stærkt foruren) og derefter til forureningsgrad III (ret stærk forurening).

Det fremgår endvidere af amtsrådets skrivelse, at de øvrige vandløb i den nordlige del af Tølløse kommune også har været overordentlig stærkt forurenede af spildevand.

En forbedret rensning har været drøftet i en årrække, og landvæsenskommissionen godkendte ved kendelse af 1. oktober 1973 et kloakprojekt med et biologisk rensningsanlæg for 10.000 personækvivalenter ved Tysinge Å. Kommissionen godkendte senere ved kendelse af 22. marts 1976 et projekt til

[Miljøministeren]

kloakering i Kirke-Eskilstrup og en afskærende ledning herfra til rensningsanlægget ved Tyssinge Å.

Denne ledning er udført i foråret 1977 og er ført forbi Sønderstrup. Den 23. marts 1977 anmodede Sønderstrup Sæbefabrik A/S om at blive tilsluttet ledningen. Amtsrådet har under hensyn hertil samt til, at landvæsenskommissionen har behandlet spildevandsforholdene i den nordlige del af kommunen, ikke fundet tilstrækkelig anledning til at meddele virksomheden påbud i medfør af reglerne i lov om miljøbeskyttelse.

Tølløse kommunalbestyrelse har i skrivelse af 19. december 1978 oplyst, at der fra Sønderstrup Sæbefabrik har været tale om udløb fra to fabrikationer, henholdsvis Sønderstrup Konservesfabrik og Sønderstrup Sæbefabrik.

På grundlag af en skrivelse af 2. oktober 1973 fra amtsrådet indstillede den daværende sundhedskommission til kommunalbestyrelsen, at forholdene omkring spildevandsafledningen skulle indbringes for landvæsenskommissionen. Kommunalbestyrelsen pålagde derefter fabrikken at udarbejde projekt for rensning af fabrikkens spildevand. Ved skrivelse af 29. juni 1974 meddelte firmaets ledelse imidlertid, at man havde valgt at ophøre med fabrikation af konserves indtil videre. Denne fabrikation er ikke senere genoptaget.

De derefter førte drøftelser med Sønderstrup Sæbefabrik om forbedret rensning af fabrikkens spildevand er sket i samråd med amtskommunen og under hensyn til, at der i en af kommunen i 1975 udarbejdet kloakplan var indeholdt mulighed for tilslutning af Sønderstrup til det offentlige kloakanlæg.

Med kommunalbestyrelsens skrivelse af 19. december 1978 fulgte kopi af en del analyseresultater fra spildevandsprøver udtaget i perioden 1972-1978. Det fremgår heraf, at en væsentlig del af forureningspåvirkningen stammede fra Sønderstrup Konservesfabrik. Det ses således, at det biokemiske iltforbrug i udløbet blev reduceret til ca. $\frac{1}{3}$ fra 1973 til 1975, formentlig som følge af, at fabrikationen af konserves var ophørt. Der skete i de følgende år en yderligere reduktion i det bio-

kemiske iltforbrug, men i denne periode opstod der et problem med et øget detergentindhold, ligesom der i en periode (1977-foråret 1978) har været et højt indhold af ammoniakkvælstof. Det fremgår ligeledes af det modtagne materiale, at der generelt er sket en forbedring af recipientforholdene, der i 1978 svarede til forureningsgrad II-III opstrøms for udløbet og forureningsgrad III nedstrøms.

Det fremgår endelig af kommunalbestyrelsens skrivelse, at spildevandet fra virksomheden kan forventes tilsluttet det offentlige spildevandsanlæg med udgangen af 1978.

Miljøstyrelsen skal på baggrund af de indhentede oplysninger bemærke, at såvel amtskommunen som kommunen har overholdt deres tilsynsforpligtelse i henhold til landbrugsministeriets bekendtgørelse af 4. juni 1970 om tilsyn med vandløb og kontrol med forurening af vandområder, idet der i forbindelse med tilsynet har været taget de i bekendtgørelsens kap. IV foreskrevne initiativer.

For så vidt angår det udøvede tilsyn efter miljøministeriets bekendtgørelse nr. 177 af 29. marts 1974 om tilsyn med spildevandsanlæg og med forurening af vandområder, som trådte i kraft 1. oktober 1974, finder miljøstyrelsen ikke, at der har foreligget forhold, som burde have givet anledning til at meddele påbud i medfør af § 25 i lov om miljøbeskyttelse. Miljøstyrelsen lægger i den forbindelse vægt på, at fabrikation af konserves er bragt til ophør, at der er sket en væsentlig reduktion i forureningen fra udledningen, at kommunen i sin planlægning har søgt at skabe mulighed for at tilslutte fabrikkens udløb til det offentlige spildevandsanlæg, og at initiativet til denne tilslutning er taget samtidig med, at den afskærende ledning er udført i foråret 1977.«

Jeg kan henvise til miljøstyrelsens udtalelse. Til spørgerens orientering vedlægger jeg miljøstyrelsens sammenstilling af nogle enkelte resultater fra de spildevandsanalyser, der er bilagt Tølløse kommunes skrivelse af 19. december 1978.

[Miljøministeren]

Bilag

Miljøstyrelsens sammenstilling af nogle enkelte resultater fra de spildevandsanalyser, der er bilagt Tølløse kommunes skrivelse af 19. december 1978.

	BI's ufiltreret spildevand	pH		Ammoniakvælstof	Affarvning med methylenblåt	Detergenter	Recipienttilstand ovenfor/nedenfor
		direkte i anlæg	på prøver udløb/lab.				
<i>Sønderstrup</i>							
<i>Konserverfabrik:</i>							
25.05.72	1035	5.6	5.6/4.8	2.6	1/11 døgn	-	III/IV
25.05.72	1035		-/4.8	2.6	2 1/4 h		
25.05.72	1035		-/4.8	2.6	2 1/4 h		
05.09.73	2350		-/-	0	ca. 20 h		

Konserverfabrikationen ophører i 1974.

<i>Sønderstrup</i>							
<i>Sæbefabrik:</i>							
25.02.72	815	6.7	-/7.3	4.4	1/12 døgn		III/IV
25.05.72	815		-/7.3	4.4	2 h		III/IV
16.10.75	825	11.0	8.9/-	3.5	> 6 døgn		III/IV
06.05.76	(245)	11.0	8.5/-	3.9	ca. 4 døgn		II-III/III
09.11.76	-	10.8	7.3/-	-	-	3.8	-
27.04.77	675	6.7	6.9/-	2.1	< 3 døgn	31.	III/III
19.10.77	300	7.2	7.6/-	12.	< 3 døgn	150.	-
24.01.78	30	-	6.8/-	7.1	> 10 døgn	1.	II-III/III
21.06.78	40	-	-/7.9	< 0.01	-	0.12	II-III/III

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/1 79) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren oplyse de årlige udgifter for skader på gade og vej, som er opstået i forbindelse med saltning?«

(Spm. nr. 481).

Begrundelse.

Da der rundt om i landets kommuner dels bliver anvendt salt, dels grus, må det jo have sin årsag. En af årsagerne kan være den, at nogle kommuner har erfaret, at saltet ødelægger og nedbryder asfaltens styrke.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/1 79) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange kommuner der anvender salt, og hvor mange der anvender grus som strømaterialer til vore veje og gader, samt oplyse udgiften for begge ka-

tegorier og begrundelsen for, at kommunerne anvender det materiale, de har valgt?« (Spm. nr. 484).

Begrundelse.

Da der rundt om i landets kommuner dels bliver anvendt salt, dels grus, må det jo have sin årsag. Det kan skyldes forskellige vurderinger med hensyn til færdselssikkerhed, forurening af grundvand, ødelæggelse af vejens belægning eller skader på beplantning og grøftkanter. Disse forhold har jeg bedt om at få belyst i spørgsmål til justitsministeren og miljøministeren. Det må derfor også være rimeligt at få en økonomisk vurdering samt en begrundelse fra kommunerne for deres anvendelse af det strømiddel, de har valgt at anvende.

Besvarelse af spm. nr. 481 og 484 (19/1 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

[Ministeren for offentlige arbejder]

Ministeriet for offentlige arbejder agter i løbet af foråret at udsende en rapport om anvendelse af salt til vintervedligeholdelsen af vejnettet. Rapporten udarbejdes af en projektgruppe nedsat i sommeren 1977 med repræsentanter for miljøministeriet, ministeriet for offentlige arbejder, de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommuner. Rapporten vil bl. a. indeholde oplysninger om saltningens omfang og de hermed forbundne omkostninger, saltningens indflydelse på færdselssikkerheden, vejenes fremkommelighed, køretøjers korrosion, vejbelægninger og broer, saltningens miljømæssige konsekvenser samt et forsøg på en samfundsøkonomisk vurdering af alle disse faktorer.

Den vil således indeholde svar på de stillede spørgsmål.

Bortfaldet spørgsmål:**Første næstformand (Erlendsson):**

Som før meddelt er spørgsmål nr. 452, der var stillet af hr. Freddy Madsen til indenrigsministeren, taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til indenrigsministeren (9/1 79) af:

Freddy Madsen (DKP):

»Hvorfor har ministeren ladet serumintuttet overtræde miljø- og levnedsmiddellovgivningen ved årligt at lade 820 tons sygdomsinficeret affald transportere i papirsække og containere gennem København til en forbrændingsanstalt?«
(Spm. nr. 452).

Begrundelse.

Statens Serumintitut producerer årligt ca. 1.200 tons sygdomsinficeret affald. Heraf transporteres ca. 820 tons i papirssække og containere gennem en tætbeholdt by, København, til en forbrændingsanstalt. Ved en trafikulykke vil det smittefarlige affald medføre sygdomspestidemi, og der er mange flere muligheder for smittespredning, netop fordi sikkerhedsbestemmelserne ikke er blevet overholdt.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om pant.

(Lovforslag nr. L 115. Fremsat 14/12 78. Første behandling 11/1 79. Betænkning 17/1 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven). (Forhøjelse af grænsen for bidrag til § 8 A-foreninger og -institutioner) [af Arne Bjerregaard (KrF) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 90. Fremsat 29/11 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Efter forslaget skal overgrænsen for fradragsberettigede gaver til de særligt godkendte foreninger m. v. med almenevelgørende og almenyttige formål forhøjes fra de nugældende 1.000 kr. til 3.000 kr. Enslydende for-